

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«АУДИТОРСЬКА ФІРМА «КАПІТАЛ ГРАНД»
ЄДРПОУ 35449775, МФО 300346
ПІАТ «Альфа-Банк», р/р 26008021655801
Адреса: 69032, м. Запоріжжя, пр. Металурґів, буд. 21/24
+38 095 230 15 35; +38 068 812 70 60; +38 099 037 09 52
e-mail: kg_audit@ukr.net; web: www.kapital-grand.com.ua

Вступний параграф.
Основні відомості про Товариство:

Повно найменування	ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я»
Скорочене найменування	ТОВ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я»
Код за ЄДРПОУ	31437750
Види діяльності за КВЕД	21.20 - Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів (сировини)
Дата державної реєстрації	Дата державної реєстрації: 17.10.2001 р. Дата запису: 10.02.2015 р. Номер запису: 1 480 120 0000 006614
Директор	
Телефон	
Місцевість	

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА
щодо річної фінансової звітності
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я»
станом на 31 грудня 2018 року

Думка із застереженням
Незалежною аудиторською фірмою ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «КАПІТАЛ ГРАНД», проведеним аудит наданої фінансової звітності ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я», яка складається із повного комплексу фінансової звітності станом на 31.12.2018 р. за 2018 рік та включає:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан) станом на 31.12.2018 р. (Форма № 1);
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2018 р. (Форма № 2);
- Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2018 р. (Форма № 3);
- Звіт про власний капітал за 2018 р. (Форма № 4);
- Примітки до річної фінансової звітності за 2018 р. (Форма № 5) (надалі за текстом фінансова звітність).

Концептуальною основою складання ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я» (надалі за текстом – ТОВ ФК «ЗДОРОВ'Я») Фінансової звітності за 2018 рік є концептуальна основа загальнопризначення, а саме – Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

На нашу думку, за винятком впливу питання, про яке йдеться у параграфі «Основа для дислокаційної думки із застереженням» фінансова звітність мо

достоійно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я» станом на 31 грудня 2018 р. та його фінансові результати і рух грошових коштів за рік, що закінчився на зазначену дату, відповідає вимогам Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку України та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Адресат:

- Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку;
- Учасникам та Управлінському персоналу ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я».

Звіт щодо аудиту фінансової звітності**Вступний параграф.****Основні відомості про Товариство:**

Повне найменування	ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я»
Скорочене найменування	ТОВ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я»
Код за ЄДРПОУ	31437750
Види діяльності за КВЕД	21.20 - Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів (основний)
Дата державної реєстрації	Дата державної реєстрації: 17.10.2001 р. Дата запису: 10.02.2005 р. Номер запису: 1 480 120 0000 006614
Директор	Новіков Володимир Володимирович
Телефон	(057) 757 0 777
Місцезнаходження	61013, м. Харків, вул. Шевченка, буд. 22

Думка із застереженням.

Незалежною аудиторською фірмою ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «КАПІТАЛ ГРАНД», проведено аудит наданої фінансової звітності ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я», яка складається із повного комплекту фінансової звітності станом на 31.12.2018 р. за 2018 рік та включає:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан) станом на 31.12.2018 р. (Форма № 1);
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2018 р. (Форма № 2);
- Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2018 р. (Форма № 3);
- Звіт про власний капітал за 2018 р. (Форма № 4);
- Примітки до річної фінансової звітності за 2018 р. (Форма № 5) (надалі за текстом фінансова звітність).

Концептуальною основою складання ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я» (надалі за текстом – ТОВ ФК «ЗДОРОВ'Я») Фінансової звітності за 2018 рік є концептуальна основа загального призначення, а саме – Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

На нашу думку, за винятком впливу питання, про яке йдеться у параграфі «Основа для висловлення думки із застереженням» фінансова звітність що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я» станом на 31 грудня 2018 р. та його фінансові результати і рух грошових коштів за рік, що закінчився на зазначену дату, відповідно вимогам Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку України та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV щодо складання фінансової звітності».

Основа для висловлення думки із застереженням.

Обставини, що призвели до модифікації думки аудитора:

- в ході проведення аудиту нам не надійшли в повному обсязі зовнішні підтвердження балансової вартості дебіторської заборгованості за виданими авансами, іншої поточної дебіторської та кредиторської заборгованості.

Ми не мали змоги визначити, чи була потреба в коригуванні зазначених сум.

Дані обставини мають обмежений вплив на стан справ у цілому і не перекручують дійсний фінансовий стан товариства.

На підставі отриманих аудиторських доказів для обґрунтування думки, ми дійшли висновку, що наявні обмеження є суттєвими, проте не являються всеохоплюючими таким чином є наявні підстави для висловлення модифікованої думки у відповідності до вимог МСА 705 «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора».

Основа для думки.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (МСА) Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Товариства згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та виконали інші обов'язки з етики відповідно до Кодексу РМСЕБ.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Ключові питання аудиту.

Крім питань, викладених у розділі «Основа для думки із застереженням», ми визначили, що немає інших ключових питань аудиту, інформацію щодо яких слід надати в нашому звіті.

Інша інформація.

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається з інформації, яка міститься в звіті про управління, який складається відповідно до законодавства. Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації. У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією, коли вона буде нам надана, та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, чи ця інша інформація має вигляд такої, що містить суттєве викривлення. Якщо на основі проведеної нами роботи ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які потрібно було б включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність.

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до П(С)БО та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Товариством продовжувати свою діяльність на безперервній основі,

розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Товариство чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Товариства.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності.

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності. Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик не виявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;

- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;

- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкритті інформації, зроблених управлінським персоналом;

- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість Товариства продовжити безперервну діяльність. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкритті інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Товариство припинити свою діяльність на безперервній основі;

- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, інформацію про запланований обсяг і час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту. Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

Стислий виклад суттєвих облікових політик.

Звітним періодом для Товариства є період з 01 січня по 31 грудня 2018 р.

Основні бухгалтерські проводки, що відображають господарські операції, відповідають Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженому наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (із змінами і доповненнями), а саме:

- Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій.

- Відображення та узагальнення всіх операцій Товариства у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності здійснюється у єдиній грошовій одиниці України - гривні.

- Згідно з П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» принцип нарахування та відповідності доходів та витрат застосовується з метою визначення фінансового результату звітного періоду. Для цього порівнюються доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи та витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент, коли вони отримані/понесені, незалежно від фактичної дати надходження або сплати грошових коштів.

З метою забезпечення достовірних даних бухгалтерського обліку та звітності перед складанням річної фінансової звітності товариством проведена інвентаризація активів і зобов'язань.

Застосована Товариством облікова політика є прийнятною і відповідає концептуальній основі фінансової звітності, передбаченій Національними стандартами бухгалтерського обліку та чинним законодавством України. Облікові оцінки, зроблені управлінським персоналом, є прийнятними. Інформація, представлена у фінансових звітах, є відповідною, надійною, порівняльною та зрозумілою, що дозволяє користувачам зрозуміти вплив суттєвих операцій та подій на подану інформацію.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

У відповідності до Наказу від 28.01.2019 р. № 28/01/19, ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я» було визначено суб'єкта аудиторської діяльності, який надаватиме послуги аудиту фінансової звітності за 2018 рік - ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «КАПІТАЛ ГРАНД».

Товариством було надано Повідомлення до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Дата призначення суб'єкта аудиторської діяльності та загальна тривалість виконання аудиторського завдання без перерв з урахуванням продовження повноважень, які мали місце, та повторних призначень.

Товариством було не вперше призначено для обов'язкового аудиту фінансової звітності ТОВ «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «КАПІТАЛ ГРАНД». На проведення аудиту фінансової звітності за 2018 рік сторонами було укладено Договір від 28.01.2019 р. № 104.

Відповідність стану управління у Товаристві.

Товариство є юридичною особою приватного права відповідно до чинного законодавства України, Статутний Капітал Товариства згідно Статуту розподіляється між Учасниками Товариства - частка учасника у Статутному Капіталі 100%.

У звітному році змін щодо процедур злиття, поділу, приєднання, виділу, перетворення у Товаристві не відбувалося.

Кількісний склад сформованого Органу управління Товариством відповідає вимогам Статуту та вимогам, встановленим рішенням Загальних Зборів Учасників Товариства (Рішення Єдиного Учасника Загальні Збори №б/н від 19.07.2018 року).

Функціонування органу Управління регламентується положеннями Статуту. Щорічні загальні Збори Учасників Товариства проводились.

Вищим органом Товариства є Загальні збори Учасників Товариства. Виконавчим органом Товариства, що здійснює керівництво його поточною діяльністю, є Директор.

Директор здійснював поточне управління фінансово-господарською діяльністю в межах повноважень, які встановлено Статутом Товариства.

У відповідності до ч. 3 ст. 40-1 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480-IV ми провели перевірку інформації наведеної у Звіті керівництва (звіт про управління) ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я» за 2018 рік. Наша думка стосується інформації щодо частини ключових показників, зокрема - основних характеристик систем внутрішнього контролю і управління ризиками Товариства, переліку особи, яка прямо або опосередковано є власником значного пакета акцій Товариства, будь-яких обмежень прав участі та голосування Учасників на загальних зборах Товариства, порядку призначення та звільнення посадових осіб Товариства та повноважень посадових осіб Товариства.

На нашу думку, інформація про корпоративне управління, наведена у усіх суттєвих аспектах, відповідно до вимог пунктів 5-9 частини 3 статті 40-1 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480-IV.

За результатами перевірки стану Управління у Товаристві можна зробити висновок:

- прийнята та функціонуюча система Управління у Товаристві у повній мірі відповідає вимогам Статуту та чинного законодавства.

Події після дати балансу.

Після звітної дати 31 грудня 2018 року не відбулося жодних подій, які справили б істотний вплив на показники фінансової звітності товариства та вимагають розкриття в примітках до цієї фінансової звітності.

Ідентифікації та оцінки аудитором ризиків суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства.

Під час виконання процедур оцінки ризиків і пов'язаної з ними діяльності для отримання розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, включаючи його внутрішній контроль, як цього вимагає МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища», нами виконані процедури необхідні для отримання інформації, яка використовуватиметься під час ідентифікації ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства.

Аудиторами були подані запити до управлінського персоналу та інших працівників суб'єкта господарювання, які на думку аудитора, можуть мати інформацію, яка, ймовірно, може допомогти при ідентифікації ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки. Аудиторами були проведені аналітичні процедури, спостереження та перевірка.

У своїй поточній діяльності ТОВ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я» наражається на зовнішні та внутрішні ризики. Система управління ризиками, які притаманні Товариству, включає наступні складові:

- стратегія та мета ризик – менеджменту;
- управління ризиками;
- загальні підходи до мінімізації та оптимізації ризиків;
- джерела та механізми контролю за ризиками;
- аналіз ризиків.

Загальну стратегію управління ризиками у ТОВ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я» визначає керівництво.

Нами не отримано доказів стосовно суттєвого викривлення фінансової звітності ТОВ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я» внаслідок шахрайства.

Підтвердження того, що аудиторський звіт узгоджений з додатковим звітом.

Цей звіт узгоджений з додатковим звітом Загальними Зборами Учасників Товариства.

Твердження про ненадання послуг, заборонених законодавством, і про незалежність ключового партнера з аудиту та суб'єкта аудиторської діяльності від юридичної особи при проведенні аудиту

Ми не надавали послуги, заборонені законодавством.

Нами було виконано усі відповідні етичні процедури стосовно незалежності. Загрози власного інтересу, власної оцінки, захисту, особистих та сімейних стосунків та тиску при складанні цього висновку не виникало. Ми є незалежними по відношенню до Товариства згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та виконали інші обов'язки з етики відповідно до Кодексу РМСЕБ.

Інформація про інші надані аудитором або суб'єктом аудиторської діяльності юридичній особі або контролюваним нею суб'єктам господарювання послуги, крім послуг з обов'язкового аудиту, що не розкрита у звіті про управління або у фінансовій звітності.

Інші послуги, крім послуг з обов'язкового аудиту, нами Товариству або контролюваним ним суб'єктам господарювання не надавались.

Пояснення щодо обсягу аудиту та властивих для аудиту обмежень.

Аудит включав перевірку шляхом тестування доказів, які підтверджують суми і розкриття інформації у фінансовій звітності, а також оцінку і застосованих принципів бухгалтерського обліку та суттєвих попередніх оцінок, здійснених управлінським персоналом, а також оцінку загального подання фінансової звітності.

Були виконані процедури аудиту згідно вимог МСА 500 «Аудиторські докази», що відповідають меті отримання достатніх і прийнятних аудиторських доказів. Аудиторські докази охоплювали інформацію, яка містилася в облікових записах, що є основою фінансової звітності. Облікові записи склалися з записів у первинних документах та записів системи електронного переведення платежів та журнальних проводок, а також записів, таких як відомості обліку доходів, розподілу витрат та обчислення, звіряння і розкриття інформації. Проводки в облікових записах здійснювалися, записувалися, оброблялися та наводилися у звітності в електронній формі.

У своїй роботі аудитор використовував принцип вибіркової перевірки. Під час перевірки до уваги бралися тільки суттєві викривлення. Планування і проведення аудиту було спрямоване на одержання розумних підтверджень щодо відсутності у фінансовій звітності суттєвих помилок.

Аналіз показників фінансового стану

Для характеристики фінансового стану Товариства на 31.12.2018 року були застосовані показники фінансової звітності ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ «ЗДОРОВ'Я» Аналіз фінансового стану проводився з застосуванням коефіцієнтів.

Аналіз ліквідності

Коефіцієнт абсолютної ліквідності.

Цей коефіцієнт показує, яка частина поточних (короткострокових) зобов'язань може бути погашена негайно. Нормативне значення цього показника повинно бути не меншим 0,2-0,5.

Коефіцієнт розраховується по формулі:

Коефіцієнт абсолютної ліквідності =

$$\frac{\text{Грошові Кошти} + \text{Грошові Еквіваленти} + \text{Короткострокові Фінансові Вкладення}}{\text{Короткострокові Зобов'язання}}$$

Коефіцієнт загальної ліквідності.

Цей коефіцієнт дає уявлення, як Товариство зможе погасити поточні (короткострокові) зобов'язання за рахунок поточних активів. Він дає загальну оцінку ліквідності активів, показує, скільки гривень поточних активів Товариства припадає на одну гривню поточних зобов'язань. Коли поточні активи перевищують по сумі поточні зобов'язання, Товариство може розглядатися як успішно функціонуюче. Норматив цього коефіцієнта 1,0-2,0 свідчить про задовільний стан ліквідності активів Товариства. Критичне значення коефіцієнту покриття прийняте тотожним 1,0.

Коефіцієнт загальної ліквідності розраховується по формулі:

Коефіцієнт загальної ліквідності =

$$\frac{\text{Грошові Кошти} + \text{Грошові Еквіваленти} + \text{Дебітори} + \text{Запаси} + \text{Витрати}}{\text{Короткострокові Зобов'язання}}$$

Показник	31.12.2017 р.	31.12.2018 р.
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	3,19	5,46
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,02	0,1

Аналіз платоспроможності

Коефіцієнт фінансової стійкості.

Цей коефіцієнт визначає частку коштів власників Товариства в загальній сумі коштів, вкладених в майно підприємства. Він характеризує здатність Товариства виконувати свої зовнішні зобов'язання за рахунок використання власних коштів, незалежність його функціонування від запозичених коштів. Чим вище значення цього показника, тим більш фінансово стійке, стабільне та незалежне від кредиторів Товариство. Коли його значення рівне 1 (або 100 %), це означає, що власники повністю фінансують своє підприємство. Але практично підприємство є фінансово стійким при умові, що частина власного капіталу в загальній сумі його фінансових ресурсів складає не менше 50 відсотків.

Коефіцієнт розраховується по формулі:

Коефіцієнт фінансової стійкості =

$$\frac{\text{Власний капітал}}{\Sigma \text{Активів}}$$

Показник	31.12.2017 р.	31.12.2018 р.
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,45	0,46

Коефіцієнт структури капіталу.

Коефіцієнт структури капіталу (фінансування) розраховується як співвідношення залучених та власних засобів і характеризує залежність підприємства від залучених засобів.

Коефіцієнт структури капіталу =

$$\frac{\text{Кредиторська Заборгованість}}{\text{Власний Капітал}}$$

Показник	31.12.2016 р.	31.12.2017 р.
Коефіцієнт структури капіталу(фінансування)	1,25	1,16

Даний коефіцієнт показує, що у Товариства на кожну одиницю власних коштів приходить 1,16 одиниць запозичених коштів.

Фінансовий стан Товариства задовільний.

Основні відомості про аудиторську фірму:

Повне найменування аудиторської фірми	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ «АУДИТОРСЬКА ФІРМА «КАПІТАЛ ГРАНД»
Код за ЄДРПОУ	35449775
Юридична адреса	69118, м. Запоріжжя, вул. Нагнибіди буд. 15, кв. 2
Місцезнаходження	69032, м. Запоріжжя, пр. Металургів, буд. 21 / вул. Богдана Хмельницького, буд. 24; 01001, м. Київ, вул. Михайла Грушевського, буд. 10
Банківські реквізити	р\р 26008021655801 в АТ «АЛЬФА-БАНК» МФО 300346, м. Київ
Включення до розділів Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності (реєстраційний № 4126)	- суб'єкти аудиторської діяльності; - суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності; - суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес.
Номер, дата видачі Свідоцтва про включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів, виданого АПУ	№ 4126, видане рішенням Аудиторської палати України № 188/3 від 26.03.2008 р., подовженого рішенням Аудиторської палати України 25.01.2018 р. № 354/4, дійсне до 25.01.2023 р.
Номер, дата видачі Свідоцтва про відповідність контролю якості, виданого АПУ	№ 0780, видане рішенням Аудиторської палати України № 360/4 від 31.05.2018 р. Чинне до 31.12.2023 р.
Свідоцтво про включення до реєстру аудиторських фірм та аудиторів, які можуть проводити аудиторські перевірки професійних учасників ринку	Реєстраційний номер: 434 Серія та номер свідоцтва: П 000233 Строк дії Свідоцтва: з 25.03.2014 р. до 25.01.2023 р.

цінних паперів	
Веб-адреса	kapital-grand.com.ua
Адреса електронної пошти	kg_audit@ukr.net
Телефони	+ 38 (095) 230 15 35; + 38 (068) 812 70 60 + 38 (099) 037 09 52

Основні відомості про умови договору на проведення аудиту:

Дата і номер договору на проведення аудиту	№ 104 від 28.01.2019 р.
Дата початку і дата закінчення проведення аудиту	28.01.2019 р. – 22.04.2019 р.

Партнером з завдання аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є

Аудитор

Директор
ТОВ «АУДИТОРСЬКА ФІРМА
«КАПІТАЛ ГРАНД»

Л.Г. Євтушенко
(Сертифікат аудитора серія А 005676,
реєстраційний номер АПУ 100496)

О.А. Кролик
(Сертифікат аудитора серія А 006170,
реєстраційний номер АПУ 102081)

Дата аудиторського звіту аудитора:

- 22 квітня 2019 року.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Фармацевтична компанія "Здоров'я"	Дата (рік, місяць, число)	2019	01	01
Територія	ХАРКІВСЬКА	за ЄДРПОУ	31437750		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОАТУУ	6310100000		
Вид економічної діяльності	Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів	за КОПФГ	240		
Середня кількість працівників	1 708	за КВЕД	21.20		
Адреса, телефон	61013, ХАРКІВСЬКА ОБЛ., МІСТО ХАРКІВ, КИЇВСЬКИЙ РАЙОН, ВУЛИЦЯ ШЕВЧЕНКА, БУДИНОК 22	7575558			

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 287	1 148
первісна вартість	1001	1 890	1 898
накопичена амортизація	1002	603	750
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6 239	6 874
Основні засоби	1010	446 965	403 949
первісна вартість	1011	935 778	945 990
знос	1012	488 813	542 041
Інвестиційна нерухомість	1015	432	419
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	19 711	19 711
Знос інвестиційної нерухомості	1017	19 279	19 292
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	16	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	454 939	412 390
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	505 325	672 233
Виробничі запаси	1101	244 542	277 990
Незавершене виробництво	1102	63 536	49 070
Готова продукція	1103	175 160	323 721
Товари	1104	22 087	21 452
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	505 482	337 962
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	19 849	38 772
з бюджетом	1135	42 699	50 207
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	351 258	290 580
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	6 160	25 570
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	6 160	25 570
Витрати майбутніх періодів	1170	972	1 107
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1180	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	11 189	12 289
Усього за розділом II	1195	1 442 934	1 428 720
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 897 873	1 841 110

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	341 295	341 295
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	124 378	117 228
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	17 080	17 080
Нерозподілений прибуток (іспокритий збиток)	1420	359 916	374 838
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	842 669	850 441
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	46 467	65 957
Інші довгострокові зобов'язання	1515	670 185	662 956
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	716 652	728 913
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	48 581
Векселі видані	1605	18 540	12 815
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	251 338	148 864
розрахунками з бюджетом	1620	6 516	2 918
у тому числі з податку на прибуток	1621	3 245	236
розрахунками зі страхування	1625	5 789	2 717
розрахунками з оплати праці	1630	12 859	10 619
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 047	9 572
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	13 231	13 733
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	29 232	11 937
Усього за розділом III	1695	338 552	261 756
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 897 873	1 841 110

Керівник

Новіков Володимир Володимирович

Головний бухгалтер

Делякова Марія Олександрівна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

КОДИ		
2019	01	01
31437750		

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Фармацевтична компанія "Здоров'я" за ЄДРПОУ
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2018 р.

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 565 442	1 686 248
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 242 016)	(1 282 960)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	323 426	403 288
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	135 816	80 371
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(93 805)	(89 810)
Витрати на збут	2150	(107 114)	(111 130)
Інші операційні витрати	2180	(102 698)	(74 882)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	155 625	207 837
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	37 789	118 847
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(127 209)	(138 321)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(38 202)	(141 842)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	28 003	46 521
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(20 231)	(27 349)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	7 772	19 172
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	7 772	19 172

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 047 242	1 012 929
Витрати на оплату праці	2505	282 267	233 919
Відрахування на соціальні заходи	2510	52 355	43 448
Амортизація	2515	56 205	56 704
Інші операційні витрати	2520	99 677	79 081
Разом	2550	1 537 746	1 426 081

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Новіков Володимир Володимирович

Лесякова Марія Олександрівна

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Фармацевтична компанія "Здоров'я" за ЄДРПОУ
(найменування)

Дата (рік, місяць, число) 2019 01 01

КОДИ		
2019	01	01
31437750		

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2018 р.**

Форма N3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 785 630	1 669 956
Повернення податків і зборів	3005	28 002	15 042
у тому числі податку на додану вартість	3006	28 002	15 042
Цільового фінансування	3010	3 450	2 490
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	43 105	82 806
Надходження від повернення авансів	3020	348	6 974
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	748	784
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	108 806	10 812
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	220	56
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	536	590
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 131 495)	(623 101)
Праці	3105	(198 927)	(158 579)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(52 982)	(42 624)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(73 632)	(69 415)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(20 741)	(29 409)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(-)	(40 006)
Витрачання на оплату авансів	3135	(430 092)	(829 613)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(464)	(2)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(4 977)	(7 465)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(34 305)	(33 217)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(17 339)	(15 862)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	26 632	9 632
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	2 458	3 174
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	107 409	137 522
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(21 480)	(24 045)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(27 727)	(108 819)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	60 660	7 832
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	157 447	317 594
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	104 529	236 043
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(117 825)	(126 531)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(3 286)	(5 973)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-68 193	-50 953
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	19 099	-33 489
Залишок коштів на початок року	3405	6 160	38 989
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	311	660
Залишок коштів на кінець року	3415	25 570	6 160

Керівник

Новіков Володимир Володимирович

Головний бухгалтер

Леякова Марія Олександрівна

КОДИ		
2019	01	01
31437750		

Підприємство

Товариство з обмеженою відповідальністю "Фармацевтична компанія "Здоров'я"

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

(найменування)

Звіт про власний капітал

за Рік 2018 р.

Форма №4

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	341 295	124 378	-	17 080	370 951	-	-	853 704
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	(11 035)	-	-	(11 035)
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	341 295	124 378	-	17 080	359 916	-	-	842 669
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	7 772	-	-	7 772
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	(7 150)	-	-	7 150	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	(7 150)	-	-	14 922	-	-	7 772
Залишок на кінець року	4300	341 295	117 228	-	17 080	374 838	-	-	850 441

Керівник

Новіков Володимир Володимирович

Головний бухгалтер

Лелякова Марія Олександрівна

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
29.11.2000 N 302 (у редакції наказу Міністерства фінансів України
від 28.10.2003 N 602)

Дата (рік, місяць, число)	Копії		
за ЄДРПОУ	2018	12	31
за КОАТУУ		31437750	
за СПОДУ		6310100000	
за КОІФП		0	
за КВЕД		240	
		2120	

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Фармацевтична компанія "Здоров'я"
Територія ХАРКІВСЬКА
Орган державного управління
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю
Вид економічної діяльності Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів
Одиниця виміру: тис.грн.

ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
за 2018 рік

Форма №5

Код за ДКУД

1801008

I. Нематеріальні активи

Групи нематеріальних активів	Код рядка	Залишок на початок року		Найбільше за рік	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибуло за рік		Нараховано амортизацій за рік	Втрачено від закінчення корисності за рік	Інші зміни за рік		Залишок на кінець року	
		первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація		первісної (переоціненої) вартості	накопиченої амортизації	первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація			первісної (переоціненої) вартості	накопиченої амортизації	первісна (переоцінена) вартість	накопичена амортизація
Права користування природними ресурсами	010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Права користування майном	020	21	20	2	-	-	-	-	1	-	-	-	23	21
Права на комерційні позначення	030	96	57	-	-	-	-	-	9	-	-	-	96	66
Права на об'єкти промислової власності	040	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Авторське право та суміжні з ним права	050	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	060	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші нематеріальні активи	070	1773	526	6	-	-	-	-	137	-	-	-	1779	663
Разом	080	1890	603	8	-	-	-	-	147	-	-	-	1898	750
Гушливі	090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Із рядка 080 графа 14 вартість нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності вартість оформлених у заставу нематеріальних активів
вартість створених підприємством нематеріальних активів
Із рядка 080 графа 5 вартість нематеріальних активів, отриманих за рахунок цільових асигнувань
Із рядка 080 графа 15 накинчена амортизація нематеріальних активів, щодо яких існує обмеження права власності

(081) -
(082) -
(083) -
(084) -
(085) -

II. Основні засоби

Групи основних засобів	Код рр-дка	Залишок на початок року		Надбано за рік	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибито за рік		Нараховано амортизації за рік	Втрачено від зміни цінності корисності	Інші зміни за рік	Залишок на кінець року		у тому числі				
		первісна (переоцінена) вартість	знос		первісна (переоцінена) вартість	знос	первісна (переоцінена) вартість	знос				первісна (переоцінена) вартість	знос	одержані за фінансовою орендою	знос	передачі в операційну оренду	знос	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Земельні ділянки	100	-	-	727	-	-	-	-	-	-	-	-	727	-	-	-	-	-
Інвестиційна нерухомість	105	19711	19279	-	-	-	-	-	13	-	-	-	19711	19292	-	-	19711	19292
Капітальні витрати на поліпшення земель	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Будівля, споруди та передавальні пристрої	120	555403	268180	1794	-	-	-	-	35842	-	-	-	557197	304022	-	-	-	-
Машини та обладнання	130	284403	161835	16659	-	-	13590	2042	11642	-	-	-	287472	171435	-	-	3750	2287
Транспортні засоби	140	55462	30135	2368	-	-	727	562	5393	-	-	-	57103	34966	9293	7131	-	-
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	150	23554	12647	1046	-	-	27	27	1309	-	-	-	24573	13929	-	-	-	-
Тварини	160	24	20	-	-	-	-	-	1	-	-	-	24	21	-	-	-	-
Багаторічні насадження	170	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші основні засоби	180	1086	290	-	-	-	-	-	65	-	-	-	1086	355	-	-	-	-
Бібліотечні фонди	190	593	593	8	-	-	-	-	8	-	-	-	601	601	-	-	-	-
Матеріальні необоротні матеріальні активи	200	13900	13900	1706	-	-	186	186	1706	-	-	-	15420	15420	-	-	-	-
Тимчасові (нетитульні) споруди	210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Природні ресурси	220	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інвентарна тара	230	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Предмети прокату	240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші необоротні матеріальні активи	250	1353	1213	434	-	-	-	-	79	-	-	-	1787	1292	-	-	-	-
Разом	260	955489	508092	24742	-	-	14530	2817	56058	-	-	-	965701	561333	9293	7131	24461	21579

Із рядка 260 Графа 14 вартість основних засобів, щодо яких існують передбачені чинним законодавством обмеження права власності

вартість оформлених у заставу основних засобів

залишкова вартість основних засобів, що тимчасово не використовуються (консервація, реконструкція тощо)

нерівніса (переоцінена) вартість повністю амортизованих основних засобів

основні засоби орендованих цілісних майнових комплексів

Із рядка 260 Графа 8 вартість основних засобів, призначених для продажу

залишкова вартість основних засобів, утрачених унаслідок надзвичайних подій

Із рядка 260 Графа 5 вартість основних засобів, придбаних за рахунок цільового фінансування

Вартість основних засобів, що взяті в операційну оренду

Із рядка 260 Графа 15 знос основних засобів, щодо яких існують обмеження права власності

Із рядка 105 Графа 14 вартість інвестиційної нерухомості, оціненої за справедливою вартістю

(261)	-	(261)	-	(261)	-	(261)	-	(261)	-	(261)	-	(261)	-	(261)	-	(261)	-	(261)	-
(262)	91493	(262)	91493	(262)	-	(262)	-	(262)	-	(262)	-	(262)	-	(262)	-	(262)	-	(262)	-
(263)	-	(263)	-	(263)	-	(263)	-	(263)	-	(263)	-	(263)	-	(263)	-	(263)	-	(263)	-
(264)	16021	(264)	16021	(264)	-	(264)	-	(264)	-	(264)	-	(264)	-	(264)	-	(264)	-	(264)	-
(265)	-	(265)	-	(265)	-	(265)	-	(265)	-	(265)	-	(265)	-	(265)	-	(265)	-	(265)	-
(2651)	-	(2651)	-	(2651)	-	(2651)	-	(2651)	-	(2651)	-	(2651)	-	(2651)	-	(2651)	-	(2651)	-
(266)	-	(266)	-	(266)	-	(266)	-	(266)	-	(266)	-	(266)	-	(266)	-	(266)	-	(266)	-
(267)	-	(267)	-	(267)	-	(267)	-	(267)	-	(267)	-	(267)	-	(267)	-	(267)	-	(267)	-
(268)	7131	(268)	7131	(268)	-	(268)	-	(268)	-	(268)	-	(268)	-	(268)	-	(268)	-	(268)	-
(269)	-	(269)	-	(269)	-	(269)	-	(269)	-	(269)	-	(269)	-	(269)	-	(269)	-	(269)	-

III. Капітальні інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року	
			За рік	поточні
Капітальне будівництво	2	487	2200	
Придбання (виготовлення) основних засобів	280	17781	296	
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	290	2119	64	
Придбання (створення) нематеріальних активів	300	5706	4314	
Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів	310	320	-	
Інші	320	330	-	
Разом	340	30093	6874	

Із рядка 340 графа 3 капітальні інвестиції в інвестиційну нерухомість

фінансові витрати, включені до капітальних інвестицій

(341)
(342)

IV. Фінансові інвестиції

Найменування показника	Код рядка	За рік	На кінець року	
			довгострокові	поточні
1	2	3	4	5
A. Фінансові інвестиції за методом участі в капіталі в:				
асоційовані підприємства	350	-	-	-
дочірні підприємства	360	-	-	-
спільну діяльність	370	-	-	-
Б. Інші фінансові інвестиції в:				
частки і паї у статутному капіталі інших підприємств	380	-	-	-
акції	390	-	-	-
облігації	400	-	-	-
інші	410	-	-	-
Разом (розд. А + розд. Б)	420	-	-	-

3 рядка 1035 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан)

Інші довгострокові фінансові інвестиції відображені:

за собівартістю (421) -
за справедливою вартістю (422) -
за амортизованою собівартістю (423) -
за собівартістю (424) -
за справедливою вартістю (425) -
за амортизованою собівартістю (426) -

3 рядка 1160 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан)

Поточні фінансові інвестиції відображені:

за собівартістю (424) -
за справедливою вартістю (425) -
за амортизованою собівартістю (426) -

V. Доходи і витрати

Найменування показника	Код рядка	Доходи	Витрати
1	2	3	4
A. Інші операційні доходи і витрати			
Операційна оренда активів	440	14467	-
Операційна курсова різниця	450	36775	35966
Реалізація інших оборотних активів	460	26420	25621
Штрафи, пені, неустойки	470	8	154
Утримання об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення	480	-	-
Інші операційні доходи і витрати	490	58146	40957
У тому числі: відрахування до резерву сумнівних боргів	491	X	-
непродуктивні витрати і втрати	492	X	1824
B. Доходи і витрати від участі в капіталі за інвестиціями в:			
асоційовані підприємства	500	-	-
дочірні підприємства	510	-	-
спільну діяльність	520	-	-
V. Інші фінансові доходи і витрати			
Дивіденди	530	-	X
Проценти	540	X	41604
Фінансова оренда активів	550	-	3286
Інші фінансові доходи і витрати	560	-	82319
Г. Інші доходи і витрати			
Реалізація фінансових інвестицій	570	-	-
Доходи від об'єднання підприємств	580	-	-
Результат оцінки корисності	590	-	-
Неопераційна курсова різниця	600	37460	32593
Безоплатно одержані активи	610	-	X
Списання необоротних активів	620	X	39
Інші доходи і витрати	630	329	5570

Товарообмінні (бартерні) операції з продукцією (товарами, роботами, послугами) частка доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за товарообмінними (бартерними) контрактами з пов'язаними сторонами
 із рядків 540-560 гр. 4 фінансові витрати, уключені до собівартості активів

(631)

-

(632)

-

%

(633)

-

%

22

VI. Грошові кошти

Найменування показника	Код рядка	На кінець року
	1	2
Готівка	640	3
Поточний рахунок у банку	650	-
Інші рахунки в банку (акредитиви, чекові книжки)	660	25570
Грошові кошти в дорозі	670	-
Еквіваленти грошових коштів	680	-
Разом	690	25570

3 рядка 1090 гр. 4 Балансу (Звіту про фінансовий стан) Грошові кошти, використанні яких обмежено (691) - _____

VII. Забезпечення і резерви

Види забезпечень і резервів	Код рядка	Залишок на початок року	Збільшення за звіт. рік		Використано у звітному році	Сторновано невикористану суму у звітному році	Сума очікуваної витрати при оцінці забезпечення	Залишок на кінець року	
			нараховано (створено)	додаткові відраховування					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	710	13231	25376	-	24874	-	-	13733	
Забезпечення наступних витрат на додаткове пенсійне забезпечення	720	-	-	-	-	-	-	-	
Забезпечення наступних витрат на виконання гарантійних зобов'язань	730	-	-	-	-	-	-	-	
Забезпечення наступних витрат на реструктуризацію	740	-	-	-	-	-	-	-	
Забезпечення наступних витрат на виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів	750	-	-	-	-	-	-	-	
Резерв сумнівних боргів	775	-	-	500	-	-	-	500	
Разом	780	13231	25376	500	24874	-	-	14233	

VIII. Запаси

Найменування показника	Код рядка	Балансова вартість на кінець року	Переоцінка за рік		
			збільшення чистої вартості реалізації *	уцінка	
	1	2	3	4	5
Сировина і матеріали	800		258802	-	-
Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби	810		-	-	-
Паливо	820		423	-	-
Тара і тарні матеріали	830		137	-	-
Будівельні матеріали	840		-	-	-
Запасні частини	850		18523	-	-
Матеріали сільськогосподарського призначення	860		-	-	-
Поточні біологічні активи	870		-	-	-
Малодінні та швидкозношувані предмети	880		105	-	-
Незавершене виробництво	890		49070	-	-
Готова продукція	900		323721	-	-
Товари	910		21452	-	-
Разом	920		672233	-	-

Із рядка 920 графа 3 Балансова вартість запасів: відображених за чистою вартістю реалізації переданих у переробку (921) -

оформлених в заставу (922) -

переданих на комісію (923) -

Активи на відповідальному зберіганні (позабалансовий рахунок 02) (924) -

З рядка 1200 гр. 4 Балансу (Звіт про фінансовий стан) запаси, призначені для продажу (925) -

(926) -

* визначається за п. 28 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси".

24

IX. Дебіторська заборгованість

Найменування показника	Код рядка	Всього на кінець року	у т.ч. за строками непогашення		
			до 12 місяців	від 12 до 18 місяців	від 18 до 36 місяців
1	2	3	4	5	6
Дебіторська заборгованість за товарами, роботами, послугами	940	337962	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	950	290580	-	-	-

Списано у звітному році безнадійної дебіторської заборгованості із рядків 940 і 950 графа 3 заборгованість з пов'язаними сторонами

(951) 4010
(952) -

X. Нестачі і втрати від псування цінностей

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Виявлено (списано) за рік нестачі і втрат	960	1824
Визнано заборгованістю винних осіб у звітному році	970	-
Сума нестачі і втрат, остаточно рішення щодо винуватців, за якими на кінець року не прийнято (позабалансовий рахунок 072)	980	9193

XI. Будівельні контракти

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Дохід за будівельними контрактами за звітний рік	1110	-
Заборгованість на кінець звітного року:		
валова замовників	1120	-
валова замовникам	1130	-
з авансів отриманих	1140	-
Сума затриманих коштів на кінець року	1150	-
Вартість виконаних субпідрядниками робіт за незавершеними будівельними контрактами	1160	-

ХІІ. Податок на прибуток

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Поточний податок на прибуток	1210	20232
Відстрочені податкові активи: на початок звітного року	1220	-
на кінець звітного року	1225	-
Відстрочені податкові зобов'язання: на початок звітного року	1230	-
на кінець звітного року	1235	-
Включено до Звіту про фінансові результати - усього	1240	20232
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1241	20232
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1242	-
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1243	-
Відображено у складі власного капіталу - усього	1250	-
у тому числі:		
поточний податок на прибуток	1251	-
зменшення (збільшення) відстрочених податкових активів	1252	-
збільшення (зменшення) відстрочених податкових зобов'язань	1253	-

ХІІІ. Використання амортизаційних відрахувань

Найменування показника	Код рядка	Сума
1	2	3
Нараховано за звітний рік	1300	56205
Використано за рік - усього	1310	24534
в тому числі на:		
будівництво об'єктів	1311	4487
придбання (виготовлення) та поліпшення основних засобів	1312	19900
з них машини та обладнання	1313	18344
придбання (створення) нематеріальних активів	1314	147
погашення отриманих на капітальні інвестиції позик	1315	-
	1316	-
	1317	-

XIV. Біологічні активи

Групи біологічних активів	Код рядка	Обліковуються за первісною вартістю						Обліковуються за справедливою вартістю									
		залишок на початок року		вибуло за рік		надійшло за рік	залишок на початок року		вибуло за рік		надійшло за рік	залишок на кінець року					
		первісна вартість	накопичена амортизація	первісна вартість	накопичена амортизація		первісна вартість	накопичена амортизація	первісна вартість	накопичена амортизація		первісна вартість	накопичена амортизація				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Довгострокові біологічні активи – усього																	
в тому числі:																	
Робоча худоба	1410	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продуктивна худоба	1411	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Біаторичні насадження	1412	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1413	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	1414	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші довгострокові біологічні активи	1415	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Поточні біологічні активи – усього	1420	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
тварини на вирощуванні та відгодівлі	1421	-	-	X	-	X	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
біологічні активи в стані біологічних перетворень (крім тварин на вирощуванні та відгодівлі)	1422	-	-	X	-	X	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
	1423	-	-	X	-	X	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
Інші поточні біологічні активи	1424	-	-	X	-	X	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
Разом	1430	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Із рядка 1430 графа 5 і графа 14 вартість біологічних активів, приданих за рахунок цільового фінансування

Із рядка 1430 графа 6 і графа 16 залишкова вартість довгострокових біологічних активів, первісна вартість поточних біологічних активів і справедлива вартість біологічних активів, утрачених унаслідок надзвичайних подій

Із рядка 1430 графа 11 і графа 17 балансова вартість біологічних активів, щодо яких існують передбачені законодавством обмеження права власності

(1431) -
 (1432) -
 (1433) -

XV. Фінансові результати від первісного визнання та реалізації сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів

Найменування показника	Код рядка	Вартість первісного визнання	Витрати, пов'язані з біологічними перетвореннями	Результат від первісного визнання		Уцінка	Виручка від реалізації	Собівартість реалізації	Фінансовий результат (прибуток +, збиток -) від первісного визнання та реалізації	
				дохід	витрати				реалізації	реалізації
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Продукція та додаткові біологічні активи										
рослинництва - усього	1500	-	-	-	(- -)	-	-	-	-	-
у тому числі:										
зернові і зернобобові	1510	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
з них:										
пшениця	1511	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
соя	1512	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
соняшник	1513	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
ріпак	1514	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
цукрової буряки (фабричні)	1515	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
картопля	1516	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
плоди (зерняткові, кісточкові)	1517	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
інша продукція рослинництва	1518	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
додаткові біологічні активи рослинництва	1519	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
Продукція та додаткові біологічні активи тваринництва - усього	1520	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
у тому числі:										
приріст живої маси - усього	1530	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
з нього:										
великої рогатої худоби	1531	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
свиней	1532	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
молоко	1533	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
вовна	1534	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
яйця	1535	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
інша продукція тваринництва	1536	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
додаткові біологічні активи тваринництва	1537	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
продукція рибництва	1538	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
	1539	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-
Сільськогосподарська продукція та додаткові біологічні активи - разом	1540	-	(- -)	-	(- -)	-	-	(- -)	-	-

Керівник

Новіков Володимир Володимирович

Головний бухгалтер

Делякова Марія Олександрівна

28

«Прошиуровано, пронумеровано та
скріплено відбитком печатки
28 (двадцять вісім) сторінок»

Директор

ТОВ «Аудиторська фірма

«Каніган Гранд»:

Кролик О.А.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ФАРМАЦЕВТИЧНА КОМПАНІЯ» ЗДОРОВ'Я »

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор
ТОВ "Фармацевтична
компанія" Здоров'я "

В.В. Новіков

02 2019р.

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
СТАТИСТИКИ
У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ЗВІТ ОТРИМАНО ІНДЕКСНО
" 28 ЛЮТ 2019 20 Р.

Звіт про управління

м. Харків 2019

Лещенко М.О.

Зміст

Вступ

1. Опис діяльності підприємства.
  - 1.1. Загальні відомості про підприємство.
  - 1.2. Історія розвитку підприємства.
  - 1.3. Організаційна структура.
  - 1.4. Стратегія та цілі підприємства.
  - 1.5. Предмет діяльності Товариства.
  - 1.6. Соціальний розвиток компанії.
  - 1.7. Ключові показники.
  - 1.8. Основні події та досягнення.
2. Ціль, місія, цінність та пріоритети Компанії.
3. Ліквідність і зобов'язання.
  - 3.1. Аналіз ліквідності.
  - 3.2. Зобов'язання.
4. Екологічні аспекти.
5. Соціальні аспекти та кадрова політика
  - 5.1. Матеріальне заохочення працівників.
  - 5.2. Заходи з охорони праці.
  - 5.3. Навчання та освіта.
  - 5.4. Рівні можливості працевлаштування.
  - 5.5. Права і свободи людини.
6. Ризики.
  - 6.1. Фінансовий ризик.
  - 6.2. Операційний ризик.
7. Дослідження та інновації
  - 7.1. Витрати на внутрішні науково-дослідні розробки.
  - 7.2. Перспективи розвитку.
  - 7.3. Державне регулювання ринку
8. Фінансові інвестиції.
9. Корпоративне управління.

Вступ

Фармацевтика - одна із значущих галузей української економіки: виробництво фармпродукції формує майже 1% ВВП, понад 23 тис. Осіб зайнятого населення працює в цій сфері. Також виробництво фармацевтичної продукції є лідером за обсягом фінансування досліджень і розробок - близько 15% R & D-інвестицій припадає на цю галузь. Тому фармацевтика на сьогоднішній день одна з найдинамічніших і наукомістких галузей економіки як в Україні, так і в усьому світі, розвиток якої забезпечують зростаючий попит на лікарські засоби і зростання як державних витрат на охорону здоров'я, так і частого сектора. Цей звіт про Управління ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» сформований за 2018 звітний період. Протягом звітного періоду ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» діяла згідно чинного законодавства України. Даний звіт містить фінансову, нефінансову, аналітичну інформацію. У звіті висвітлені найбільш важливі аспекти діяльності підприємства: організаційна структура та опис діяльності; результати діяльності; ліквідність і зобов'язання; екологічні та соціальні аспекти і кадрова політика; ризики; дослідження та інновації; фінансові інвестиції, перспективи розвитку.

ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» заснована більше 110 років тому та входить до п'ятірки провідних фармацевтичних підприємств України. Основними напрямками діяльності підприємства є виробництво і продаж лікарських засобів. Головна стратегія компанії - просування на українському ринку сучасних вискоєфективних лікарських препаратів. На підприємстві постійно ведеться робота з розробки та випуску нових оригінальних медикаментів.

Володіючи великою виробничою базою ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» вдається виробляти препарати самих різних різновидів. З повним каталогом препаратів, які виробляє Здоров'я можна ознайомитися на її офіційному сайті www.zt.com.ua, але слід зазначити те що він включає продукцію з 23 категорій тому дуже великий. Загальна ж кількість препаратів, які виробляє Здоров'я перевищує 350 найменувань.

1. Опис діяльності підприємства

1.1. Загальні відомості про підприємство.

Найменування - Товариство з обмеженою відповідальністю "Фармацевтична компанія "Здоров'я".

Адреса юридична - 61013, Харківська обл., м. Харків, вул. Шевченка, 22.

Адреса виробництва - 61013, Харківська обл., м. Харків, вул. Шевченка, 22; 83001, Київська обл., м. Бориспіль, вул. Шевченка, 100.

Телефон / Факс - (057) 757-07-77. Електронна пошта - office@zt.com.ua

Web-сайт - www.zt.com.ua

1.2 Історія розвитку підприємства.

ТОВ "Фармацевтична компанія "Здоров'я" веде свою історію з початку двадцятого століття, коли в 1907 році Акціонерним товариством "Галеника", організованим групою харківських підприємців - аптекарів, була відкрита «Перша фабрика хіміко-фармацевтичних препаратів "Галеника"».

На фабриці, що виготовляє в невеликих кількостях настоянки, мазі, пластирі та пресовані таблетки, з річним оборотом 69 тис. карбованців, працювало 25 осіб. Продукція фабрики розподілялася в 11 аптек Харківської губернії.

У 1920 році фабрика була націоналізована у ведення губсовнархоза.

З 1921 року вона стала називатися Другою Українською Радянською Хіміко-фармацевтичною фабрикою, а з 1930 року - «Здоров'я трудящим». До початку Великої Вітчизняної війни номенклатура виробів склала 139 найменувань, річний обсяг готової продукції - 10,5 млн. Карбованців.

У жовтні 1941 року фармацевтична фабрика «Здоров'я трудящим» разом з 58 співробітниками була евакуйована в Середню Азію і лише в 1944 році фабрика реевакуйована до Харкова.

За період з 1968 по 1989 рік були впроваджені у виробництво 40 нових препаратів. З 1991 року завод працює в умовах оренди і називається Фармацевтична фірма "Здоров'я". З 1997 року підприємство стає Відкритим Акціонерним Товариством «Фармацевтична фірма "Здоров'я", а в 2002 - Товариством з обмеженою відповідальністю «Фармацевтична компанія «Здоров'я»».

1.3. Організаційна структура

На сьогоднішній день науково-виробничий потенціал ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» складає близько 1700 осіб. До складу підприємства входять 27 відділів, 6 лабораторій, 5 виробничих цехів:

А. Ампульний цех № 1

Ампульний цех складається з двох ділянок:

- Ділянка ін'єкційних лікарських засобів в карпулах (ІЛС в карпулах)
Ділянка сертифікована по GMP. На ділянці здійснюється випуск розчинів для ін'єкцій в карпулах методом асептичного наповнення.
- Ділянка ін'єкційних лікарських засобів в ампулах (ІЛС в ампулах)

Ділянка повністю відповідає вимогам GMP.

На ділянці здійснюється випуск розчинів для ін'єкцій в ампулах як з фінішної стерилізацією розчинів в первинній упаковці, так і методом асептичного

наповнення розчинів.

В. Цех готових лікарських засобів

Цех готових лікарських засобів (ГЛЗ) складається з трьох ділянок, які повністю відповідають вимогам GMP.

- Ділянка по виробництву таблетованих лікарських форм (ТЛФ).

Ділянка ТЛФ призначена для випуску твердих дозованих форм для орального застосування у вигляді таблеток без оболонки і таблеток, вкритих оболонкою, а також таблеток кишковорозчинних.

Ділянка виробництва твердих лікарських форм малих промислових і дослідних серій призначений для випуску твердих дозованих форм загальної фармакологічної групи для орального застосування у вигляді таблеток без оболонки і таблеток вкритих оболонкою, таблеток кишковорозчинних і капсул.

- Ділянка виробництва твердих лікарських форм антибіотиків і гормонів призначений для випуску твердих дозованих форм для орального застосування у вигляді таблеток без оболонки, таблеток вкритих оболонкою і капсул.

С. Цех готових лікарських форм

Цех готових лікарських форм (ГЛФ) складається з 3-х ділянок.

Всі три ділянки сертифіковані по GMP:

- Ділянка по виробництву капсульованих лікарських форм і порошків (КЛФіП).

Ділянка КЛФіП призначена для випуску твердих дозованих форм для орального застосування у вигляді капсул і порошків.

- Ділянка по виробництву таблетованих лікарських форм (ТЛФ).

Ділянка ТЛФ призначена для випуску твердих дозованих форм для орального застосування у вигляді таблеток без оболонки і таблеток вкритих оболонкою, а також таблеток кишковорозчинних.

- Ділянка по виробництву ін'єкційних лікарських форм (ІЛФ).

Ділянка ІЛФ призначена для випуску лікарських препаратів у формі розчинів для ін'єкцій в ампулах. На ділянці здійснюється випуск розчинів для ін'єкцій в ампулах як з фінішною стерилізацією розчинів в первинній упаковці, так і методом асептичного наповнення розчинів.

Д. Фітохімічний цех

Ділянка з виробництва м'яких, рідких лікарських форм, спреїв і аерозолів (МРЛФСіА). На ділянці здійснюється випуск м'яких лікарських форм (гелі, мазі, креми), рідких лікарських форм (розчини, емульсії, суспензії, сиропи, краплі, настоянки), спреїв і аерозолів.

Е. Цех м'яких лікарських форм

Цех МЛФ розташований у м Бориспіль. На поточний момент запущена ділянка по виробництву м'яких желатинових капсул. Ділянка призначена для виробництва м'яких желатинових капсул и м'яких шовний капсул. М'які желатинові капсули (МЖК) - дозованих лікарська форма, що являє собою лікарський препарат, Укладення в желатинову оболонки. Переваги - точність Дозування, висока продуктивність, висока біодоступність, висока стабільність, коригуюча здатність, висока естетичність. М'які шовні капсули - ма ють поздовжній шов спайки двох

рівних половинок. Отримуються ротаційно-матричний метод. Це найбільш раціональний метод в умовах промислового виробництва.

Також Компанія має наступні підрозділи:

- **Розробка нових препаратів**

На ТОВ Фармацевтичній компанії «Здоров'я» з 2007 року створені підрозділи з фармацевтичної розробки та аналітичних досліджень, які наразі об'єднані у відділ фармацевтичної розробки та аналітичних досліджень (ОФРАД).

Мета створеного відділу - розробка нових видів продукції власними силами, а основна мета фармацевтичної розробки - це розробка якісних препаратів і процесу їх виробництва.

Як відомо, якість повинна бути вбудована в препарат і закладена ще при його розробці, тому для розвитку нашого підприємства дуже важливо мати структуру R&D, що відповідає сучасним вимогам. В арсеналі відділу висококваліфіковані фахівці (інженери-дослідники, хіміки). Лабораторії відділу оснащені сучасним аналітичним і лабораторним технологічним обладнанням, що дозволяє здійснювати розробку нових фармацевтичних продуктів у вигляді твердих дозованих лікарських форм, м'яких лікарських засобів, стерильних і нестерильних рідких лікарських засобів, фітохімічних субстанцій, а також інших лікарських форм. Власними силами розробляються генеричні (біоеквівалентні) і оригінальні препарати, або ж препарати, що є модифікацією вже існуючих.

- **Відділ контролю якості**

Ключова роль відділу в системі якості підприємства полягає у:

1. Контролі якості всіх видів сировини і матеріалів, використовуваних у виробництві;
2. Контролі якості продукції на всіх стадіях виробничого процесу відповідно до вимог технологічного регламенту; виключення будь-яких відхилень у процесі шляхом своєчасного проведення коригувальних дій;
3. Контролі санітарного стану виробництва;
4. Вивченні претензій споживачів і дистриб'юторів;
5. Апробації та верифікації аналітичних методик контролю якості препаратів;
6. Розробці та валідації аналітичних методик.

Вирішення перерахованих вище завдань відповідає вимогам Належної Виробничої практики.

Для цього до складу відділу Контролю Якості включені:

Контрольно-аналітична лабораторія

Контрольно-аналітична лабораторія проводить комплексний контроль якості готової продукції за допомогою таких методів аналізу:

- абсорбційна спектрофотометрія в ультрафіолетовій і видимій областях;
- поляриметрія
- рефрактометрія
- титрування
- капілярна віскозиметрія
- потенціометричне визначення рН
- тонкослойная хроматографія

- також інші методи, наведені у Державній Фармакопеї України

Для проведення всіх випробувань використовується висококласне аналітичне обладнання провідних фірм Європи, США, Японії; все обладнання систематично проходить кваліфікацію.

- **Лабораторія фізико-хімічних методів аналізу**

Лабораторія фізико-хімічних методів аналізу також проводить комплексний контроль якості готової продукції за допомогою таких методів аналізу:

- високоефективна рідинна і газо-рідинна хроматографія
- інфрачервона спектроскопія
- рефрактометрія
- рідинна і газова мас-спектроскопія
- ІСР-спектрометрія

У цій лабораторії вперше в Україні для контролю якості сировини і готової продукції була застосована газова мас-спектроскопія. Використання мас-спектрометра типу «іонна пастка» дозволило принципово змінити рівень вхідного контролю.

- **Лабораторія постадійного контролю**

Лабораторії постадійного контролю в виробничих цехах оснащені всім необхідним аналітичним обладнанням для швидкого і якісного контролю проміжної і нерозфасованої продукції у всіх контрольних точках технологічного регламенту на препарат.

- **Мікробіологічна лабораторія**

Мікробіологічна лабораторія проводить контроль сировини, проміжної і готової продукції за наступними мікробіологічними показниками:

- мікробіологічна чистота
- стерильність
- бактеріальні ендотоксини
- кількісне визначення антибіотиків
- аномальна токсичність
- пірогени

Для проведення всіх випробувань використовується висококласне аналітичне обладнання провідних фірм Європи, США, Японії; все обладнання систематично проходить кваліфікацію.

У штаті лабораторій ВКЯ трудяться як досвідчені хіміки з багаторічним стажем, так і молоді фахівці – випускники провідних вузів: Національного фармацевтичного університету, Національного університету ім. В. Н. Каразіна, НТУ «Харківський політехнічний університет».

На базі наших експериментальних лабораторій проводяться такі дослідження:

- фармако-технологічні;
- фізико-хімічні, порівняльний дослідження *in vitro* для підтвердження еквівалентності лікарських засобів в твердій дозованій формі;
- розробка та валідація аналітичних методик, методик очищення обладнання та ін.;
- вивчення стабільності при фармацевтичній розробки і протягом усього життєвого циклу продукту, з метою досягнення гарантії бажаної якості з урахуванням безпеки для споживача;

- трансфер технологій та аналітичних методик в повномасштабне виробництво.

Аналітична лабораторія відділу атестована в ДП «Харківський регіональний науково-дослідний центр стандартизації, метрології та сертифікації», а також в Державній службі України з лікарських засобів на право проведення досліджень відповідно до галузі атестації.

- **Відділ забезпечення якості і валідації**

Є самостійним структурним підрозділом підприємства і підпорядковується безпосередньо директору з якості та сертифікації.

Відділ здійснює розробку, впровадження, документування та моніторинг функціонування системи якості виробництва лікарських препаратів, яка забезпечує реалізацію політики підприємства в області якості і стабільного досягнення відповідності продукції, що випускається, правилам GMP, стандартам ISO 9001 та ISO 14001. Забезпечує впровадження у виробництво належної виробничої практики (GMP) і здійснює нагляд за її дотриманням. Здійснює проведення зовнішніх і внутрішніх аудитів. Забезпечує планування, організацію та методичне керівництво роботами по валідації окремих ділянок, лабораторій та підприємства в цілому.

Технічні та кваліфікаційні можливості сектора валідації дозволяють контролювати і оцінювати всі виробничі процеси, що виконуються на території підприємства. Устаткування, що знаходиться в розпорядженні відділу, дозволяє контролювати і оцінювати критичні точки виробничих процесів.

1.4. Стратегія та цілі підприємства.

Довіра наших покупців, заслужена за довгі роки роботи, - це наше надбання і наша головна цінність.

Тому частка ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» на фармацевтичному ринку України серед всіх виробників лікарських засобів становить 2,21%, а серед вітчизняних виробників 5,84%. У портфелі Групи компаній «Здоров'я» 605 лікарських препаратів в таких формах як: таблетки, ампули, карпул, капсули, гелі, мазі, креми, аерозолі, спреї, сиропи, розчини, супозиторії, порошки, краплі, ліофілізат, м'які капсули, настоянки.

Особливістю сучасної бізнес-моделі на ринку фармацевтичної продукції є кооперація декількох гравців для створення інноваційного конкурентного продукту.

Типова модель організація бізнесу на ринку фармацевтичної продукції

Ціноутворення на фармацевтичну продукцію варіює залежно від країни, однак структура ціни для кінцевого споживача по націнці учасників збутового ланцюга є переважно типовою. Це орієнтовно від 60-70% ціна виробника, до 20% націнка ритейла, до 5% націнка оптового продавця і 10-20% оподаткування.

Стабільну високу якість, ефективність і безпеку продукції, дбайливе ставлення до навколишнього середовища ми розглядаємо як основу для підтримки репутації та позитивного іміджу ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я», розширення ринків збуту, поліпшення економічного становища і розвитку підприємства для реалізації потреб і очікувань усіх зацікавлених сторін.

Для досягнення вищезазначених цілей ми ставимо такі завдання:

- дотримання вимог законодавства України та міжнародних стандартів, в тому числі у фармацевтичній галузі та у сфері екології, законодавчих і нормативних актів в процесі виробництва і контролю якості продукції, що випускається;
- постійне удосконалення фармацевтичної системи якості та управління навколишнім середовищем;
- підвищення технічного рівня виробництва шляхом модернізації і технічного переоснащення відповідно до вимог GMP;
- максимальне задоволення запитів споживачів за рахунок збільшення обсягів випуску, підвищення якості та конкурентоспроможності продукції;
- розвиток взаємовигідних партнерських відносин з постачальниками сировини, матеріалів, обладнання та послуг;
- збільшення асортименту продукції;
- постійне підвищення рівня знань персоналу в області якості лікарських засобів, а також екологічної культури;
- вирішення кадрових і соціальних питань;
- недопущення порушення порядку поводження з відходами 1-2 класів небезпеки;
- попередження забруднення атмосферного повітря наднормативними викидами шкідливих речовин;
- недопущення наднормативного скиду забруднюючих речовин зі стічними водами;
- раціональне використання сировини і матеріалів через зниження витратних норм і вдосконалення технологій;
- моніторинг внутрішніх і зовнішніх факторів середовища підприємства для виявлення можливостей до поліпшення і нових напрямків стратегічного розвитку.

Для вирішення цих завдань на підприємстві впроваджена і функціонує Система управління якістю та навколишнім середовищем на базі вимог стандартів ISO 9001:2015 і ISO 14001:2015 року, система фармаконагляду, проведена сертифікація по GMP.

Поліпшення якості продукції, що випускається, і зменшення негативного впливу на навколишнє середовище входить в сферу компетенції керівництва підприємства, керівників кожного підрозділу і виконавців, що беруть участь у функціонуванні Системи управління.

Розвиток і постійне вдосконалення у всіх сферах діяльності компанії - наш головний принцип.

Виробляти лікарські засоби дотримуючись вимог нормативної документації, щоб забезпечити відповідність їх призначенням і виключити ризик для здоров'я пацієнта.

1.5. Предмет діяльності Товариства

Предмет діяльності Товариства складається із таких напрямків:

- виробництво основних фармацевтичних продуктів;
- виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів;
- діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту;
- оптова торгівля фармацевтичними товарами;
- неспеціалізована оптова торгівля;
- роздрібна торгівля фармацевтичними товарами в спеціалізованих магазинах;
- виробництво лікарських засобів та їх оптова реалізація;
- оптова торгівля лікарськими засобами;
- роздрібна торгівля лікарськими засобами;
- виготовлення та реалізація ветеринарних препаратів;
- медична практика;
- виготовлення лікарських засобів в умовах аптеки;
- проведення науково-дослідних і дослідницько-технологічних робіт щодо створення нових лікарських засобів, у тому числі спільно з іншими юридичними та фізичними особами, українськими або іноземними;
- науково-дослідні, дослідно-конструкторські, проектно-дослідницькі роботи і послуги по впровадженню їхніх результатів у виробництво, у тому числі пов'язані з будівництвом об'єктів житлового і виробничо-технічного призначення;
- торгівельна діяльність у сфері роздрібної торгівлі та громадського харчування та харчових добавок, предметів гігієни та санітарії, косметично-парфумерними виробами, алкогольними напоями, тютюновими виробами, товарами побутової хімії;
- внутрішні та міжнародні автотранспортні перевезення вантажів і пасажирів; надання платних послуг юридичним та фізичним особам щодо перевезення вантажів;
- розроблення, виробництво, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, реалізація (відпуск), ввезення на територію України, вивезення з території України, використання, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.
- будь-яка інша господарська діяльність, що не заборонена законодавством України.

1.6. Соціальний розвиток компанії

ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» велику увагу приділяє соціальному

розвитку компанії, підвищенню соціальних пільг для співробітників.

Працівникам компанії надається щорічна оплачувана відпустка, яка складається з 24 днів основної відпустки та додаткової відпустки за ненормований робочий день, за несприятливі умови праці і за стаж роботи в компанії.

Також додаткова відпустка надається у зв'язку:

- з вагітністю - 30 календарних днів, перед передбаченим законодавством відпусткою у зв'язку з вагітністю та пологами;
- з ювілейною датою - кожні п'ять років починаючи з 50-річчя;
- з вступом у шлюб (перший раз);
- зі святкуванням дня Знань (1 вересня) батькам, що мають дітей-першокласників та випускників 11 класів (останній дзвінок);
- зі смертю близьких родичів (чоловіка, дружини, батьків, батьків чоловіка (дружини), дітей, рідного брата, рідної сестри).

На підприємстві здійснюється заохочення працівників компанії за багаторічну і сумлінну працю, заохочення на честь ювілейної дати кожні п'ять років починаючи з 50-річчя, виплачується одноразова допомога при народженні дитини, здійснюється поховання за рахунок коштів підприємства в разі смерті працівника підприємства (в т.ч. непрацюючого пенсіонера, який до виходу на пенсію працював на підприємстві).

Також надаються виплати матеріальної допомоги працівникам, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною віком до 3-х років, багатодітним сім'ям, матерям-одиначкам, особам, які оформили опіку над дитиною і сім'ям, які мають дітей-інвалідів до 18-ти років, працівникам, які виходять на пенсію.

Щоквартально виплачується матеріальна допомога непрацюючим пенсіонерам, які до виходу на пенсію працювали в компанії, а також проводиться виплата матеріальної допомоги непрацюючим пенсіонерам за вагомий внесок у розвиток підприємства.

Компанія виплачує одноразове грошове заохочення працівникам, для яких компанія є основним місцем роботи, і працівникам профкому, які працюють на виборних посадах, з нагоди святкування Міжнародного жіночого дня 8 березня, професійного свята - Дня фармацевтичного працівника, Нового року.

З метою посилення впливу матеріального стимулювання працівників і створення найбільш сприятливих умов для підвищення ефективності виробництва на підприємстві діє система преміювання працівників, яка складається з трьох фондів:

1. Фонд заохочення працівників.
2. Фонд стимулювання індивідуальних досягнень працівників.
3. Премія за виконання особливо важливих завдань.

На підприємстві проводяться комплексні заходи щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищується рівень охорони праці, попереджаються випадки виробничого травматизму і протипожежної безпеки. Щорічно на охорону праці виділяється більше 0,5% фонду заробітної плати. Компанія надає благодійну допомогу Комаровському дитячому будинку-інтернату.

1.7. Ключові показники

Ключовими показниками, які можуть характеризувати Компанію з точки зору надійного виробника та партнера, є:

Понад 350 препаратів у продуктовому портфелі

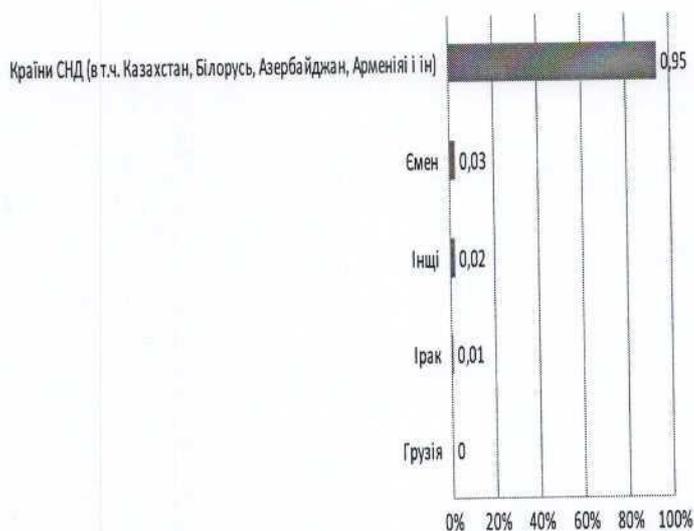
Більше 50 препаратів знаходяться в розробці

До 20 препаратів щороку виходять на ринок

Більше 1500 робітників, 12 з них з науковим ступенем

Експорт більше ніж у 21 країну світу: Естонія, Латвія, Білорусь, Польща, Молдова, Грузія, Вірменія, Монголія, Росія, Казахстан, Киргизія, Таджикистан, Узбекистан, Туркменія, Азербайджан, Ірак, В'єтнам, Конго, Буркіна-Фасо, Гана, Сейшельські острови.

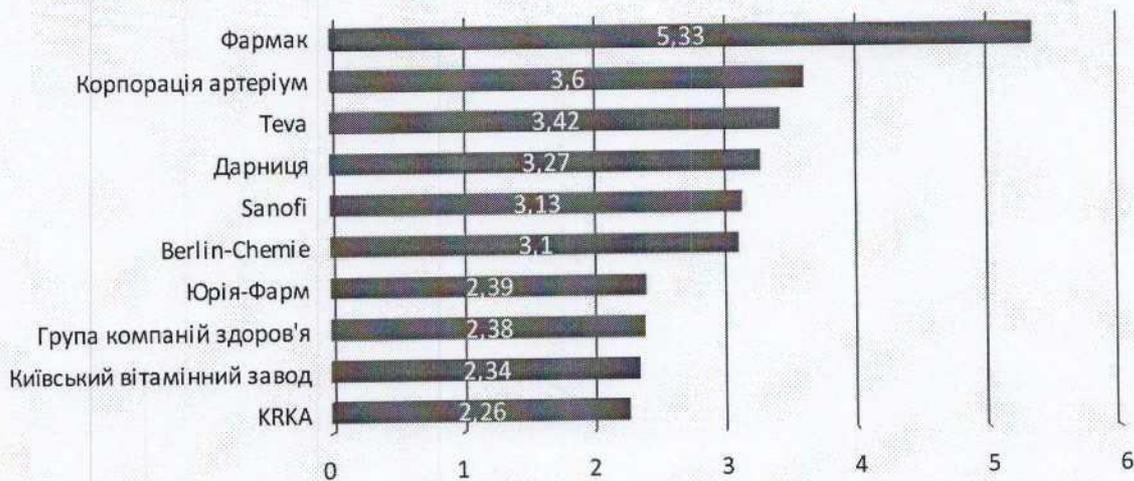
Основні географічні ринки збуту фармацевтичної продукції в 2018 р, ТОВ Фармацевтична компанія Здоров'я

1.8. Основні події та досягнення.

Ми стали основними гравцями на українському ринку фармацевтичної продукції За 2018 рік. Ми є у топ-10 компаній, за обсягами аптечних продажів, за підсумками 2018 р.

Частки ринку топ-10 компаній за обсягом аптечних продажів в грошовому вираженні, 2018 р

3-5 вересня 2018 року ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» взяла участь у 4-й міжнародній галузевій виставці CPhI Middle East & Africa, яка проходила в Абу-Дабі (ОАЕ), що стало важливим кроком до зміцнення міжнародного співробітництва та розширення експорту української продукції на середньосхідний ринок.

Виставка зібрала 250 компаній з 30 країн світу, за три дні її відвідали понад 4000 фахівців галузі медицини та фармації. Компанія «Здоров'я» стала одним з трьох українських фармацевтичних підприємств, які представили свою продукцію міжнародній спільноті в Абу-Дабі.

Головною метою участі у заході було зміцнення співпраці, перш за все, з країнами Середнього Сходу, які на виставці були представлені особливо широко. Ефективні переговори пройшли з діючими та потенційними партнерами, що представляють такі країни: Ємен, Ірак, Кувейт. Також були проведені зустрічі і знайдені нові контакти для подальшої співпраці і реєстрації препаратів виробництва ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» в таких країнах як Саудівська Аравія, Оман, Бахрейн, Об'єднані Арабські Емірати, Йорданія, Пакистан, Іран, Афганістан, Туреччина.

2. Ціль, місія, цінності та пріоритети Компанії.

Місія компанії – забезпечення населення якісними, доступними та ефективними лікарськими препаратами.

Цілі компанії – поліпшення якості життя людей, лідерства на фармацевтичному ринку, впровадження інновацій у розвиток виробництва.

Цінність компанії – турбота про людей.

Пріоритети Фармацевтичної компанії «Здоров'я» - висока якість та безпека продукції, а так само охорона навколишнього середовища. Для забезпечення цього необхідний постійний контроль як вхідної сировини так і готової продукції, забезпечення оптимізації бізнес процесів, управління охороною навколишнього середовища і нагляд за виконанням вимог стандартів. Для підтвердження відповідності високим вимогам, що пред'являються до фармацевтичної промисловості, Фармацевтична компанія «Здоров'я» періодично проходить

атестацію на відповідність стандартам ISO та GMP.

3. Ліквідність і зобов'язання.

3.1 Аналіз ліквідності.

Для проведення аналізу ліквідності балансу ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» статті активів згруповано за ступенем ліквідності - від найбільш швидко перетворюваних у гроші до найменш. Пасиви згруповано по терміновості оплати зобов'язань.

Залежно від ступеня ліквідності активи підприємства розділяються на такі групи:

група А1 – абсолютно ліквідні активи;

група А2 – швидко ліквідні активи;

група А3 – активи із середнім рівнем ліквідності;

група А4 – важко ліквідні і неліквідні активи.

Джерела формування капіталу підприємства сгруповано у порядку віддаленості строку виплати боргів від найбільш термінових до безтермінових.

група П1 – найбільш термінові борги;

група П2 – відносно термінові борги;

група П3 – середньотермінові борги;

група П4 – довгострокові і безстрокові пасиви.

Таблиця 1. Угрупування активів і пасивів балансу 2018р. для проведення аналізу ліквідності:

Група активів	2018		Група пасивів	2018
A1	25 570	> = <	П1	201 238
A2	718 628	> = <	П2	60 518
A1+A2	744 198	> = <	П1+П2	261 756
A3	684 522	> = <	П3	728 913
A4	412 390	> = <	П4	850 441

На основі групування проведено розрахунок наступних показників:

Показник	2018	Норматив
1.Коефіцієнт поточної ліквідності	5,46	1 - 2,5
2.Коефіцієнт швидкої ліквідності	2,84	0,7 - 1,5
3.Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,10	0,2 и более
4.Коефіцієнт забезпеченості власними засобами	0,31	0,1 и более

5. Коефіцієнт маневреності функціонального капіталу	0,59	0,3 - 0,6
---	------	-----------

1. Коефіцієнт поточної ліквідності показує, чи достатньо у установи коштів, які можуть бути використані ним для погашення своїх короткострокових зобов'язань протягом року. Це основний показник платоспроможності установи. Коефіцієнт поточної ліквідності визначено за формулою:

$$K_{\text{тек.л.}} = \frac{A1 + A2 + A3}{П1 + П2}$$

2. Коефіцієнт швидкої ліквідності показує, наскільки ліквідні кошти підприємства покривають його короткострокову заборгованість. Коефіцієнт швидкої ліквідності визначено за формулою:

$$K_{\text{б.л.}} = \frac{A1 + A2}{П1 + П2}$$

У ліквідні активи установи включаються всі оборотні активи підприємства, за винятком товарно-матеріальних запасів. Даний показник визначає, яка частка кредиторської заборгованості може бути погашена за рахунок найбільш ліквідних активів, тобто показує, яка частина короткострокових зобов'язань установи може бути негайно погашена за рахунок засобів на різних рахунках, у короткострокових цінних паперах, а також надходжень по розрахункам. Рекомендоване значення цього показника - від 0,7 до 1,5.

3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яку частину кредиторської заборгованості організація може погасити негайно. Коефіцієнт абсолютної ліквідності розраховується за формулою:

$$K_{\text{абс.л.}} = \frac{A1}{П1 + П2}$$

Значення даного показника не повинне опускатися нижче 0,2.

4. Коефіцієнт забезпеченості власними засобами власними засобами показує, чи достатньо власних оборотних коштів у установи для його фінансової стійкості. Він визначається за формулою

$$K_{\text{обесп.с.с.}} = \frac{П4 - А4}{A1 + A2 + A3}$$

Значення даного коефіцієнта має бути більше або дорівнює 0,1.

5. Коефіцієнт маневреності функціонального капіталу показує, яка частина функціонуючого капіталу укладена в запаси. Якщо цей показник зменшується, то це є позитивним фактом. Він визначається з співвідношення

$$K_{\text{маневр.}} = \frac{A3}{(A1 + A2 + A3) - (П1 + П2)}$$

Аналіз показників фінансової стійкості Компанії показує доволі високі показники

в порівнянні з нормативними значеннями, що свідчить про високий рівень незалежності Компанії від позикових джерел фінансування, проте рівень коефіцієнту абсолютної ліквідності занижчий.

3.2. Зобов'язання.

Детальний перелік зобов'язань ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» наведено у таблиці:

Вид зобов'язання	Відсоткова ставка	Кредитний ліміт, грн/Долл США			Період погашення
			(Долл США) на 01.01.19	в грн. на 01.01.2019	
займи від нерезидентів	11%	13 500 000,00\$	13 500 000,00	-	2020-2021р.р
кредити вітчизняних банків	згідно умов договору		2960000	32580000	2020г.
Договора лізингу	згідно договорів	6 704 825,00 грн.	-	364 304,19	17.10.19
Поточні зобов'язання				156715836	

4. Екологічні аспекти.

Ще у 2004 році підприємство сертифікована за стандартом ISO 14001 (системи екологічного управління), тому політика в області якості і екології містить наміри регулярно виконувати встановлені вимоги, які відповідають цілям і середовищу (контексту) підприємства.

Щорічно на початку року на нараді координаційної ради переглядається Політика підприємства в області якості і екології. Якщо прийнято рішення про зміну Політики підприємства в області якості і екології, то видається її новий варіант і після затвердження Директором, вона поширюється відповідно до РП-УД-20-014 «Управління документацією».

Політика підприємства в області якості і екології доводиться до відома персоналу всіх рівнів компанії, а також з метою ознайомлення зацікавлених сторін, розміщена на офіційному сайті компанії.

Щорічно на початку року на нараді координаційної ради проводиться аналіз Цілей підприємства в області якості за попередній рік і встановлюються нові цілі на наступний рік відповідно до РП-ОР-20-001 «Відповідальність керівництва (лідерство)».

На нараді координаційної ради проводиться аналіз Цілей підприємства в області екології за попередній рік; розглядається і затверджується екологічна програма на наступний рік.

Екологічні аспекти, які мають суттєвий вплив на довкілля відображені в положеннях політики у сфері охорони навколишнього середовища ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» :

- *дотримання вимог законодавства України та міжнародних стандартів,*

в тому числі в фармацевтичній галузі і в сфері екології, законодавчих та нормативних актів в процесі виробництва і контролю якості продукції, яка випускається:

Юридичним управлінням підприємства провадиться щомісячний моніторинг нових правових/нормативних документів або змін до вже існуючих. Результати моніторингу доводяться до відповідних підрозділів у вигляді наказів або розпоряджень, які підлягають виконанню та доводяться до відома персоналу, який може мати вплив на екологічну обстановку.

- ***постійне поліпшення системи екологічного управління:***

Система управління навколишнім середовищем постійно вдосконалюється: розробляються нові версії РП (керівництво процесом), СРМ (стандартні робітничі методики), в яких враховуються новації в виробництві, в законодавстві, зміни в структурі виробництва та мінімізація негативного впливу на навколишнє середовище.

- ***постійне підвищення рівня екологічної культури;***

Екологічна культура підприємства на виробництві - це, перед усім, дотримання технології виробництва, дотримання правил промислової санітарії, дотримання вимог екологічного законодавства та внутрішніх документів. Дотримання цих вимог контролює керівництво виробничих підрозділів, відділ головного технолога, відділ охорони праці та сектор охорони навколишнього середовища.

- ***запобігати порушенню вимог у сфері поводження з відходами 1-3 класів небезпеки:***

В усіх підрозділах, в яких утворюються відходи, розроблені СРМ по поводженню з відходами, виконання яких є обов'язковим. Контроль за дотриманням правил поводження з відходами здійснюють керівники підрозділів, де утворюються відходи та працівники сектора охорони навколишнього середовища. Відходи 1- 3 класу небезпеки передаються за договорами в спеціалізовані організації що до поводження з відходами на знищення.

Для зберігання природних ресурсів на підприємстві укладені договори на передачу відходів вторинної сировини (відходи пластмаси, паперу, металу, склобій, відпрацьовані АКБ, мастила). В 2018 році було передано на утилізацію 232,349 т указаних відходів.

- ***попередження забруднення атмосферного повітря наднормативними викидами забруднюючих речовин:***

Реалізація вищезазначених положень Політики досягається за рахунок суворого дотримання внутрішньої та зовнішньої нормативної документації, дотримання витратних норм в виробництві.

Котельня облаштована сучасним устаткуванням: двома котлами фірми "LOOS". Викиди забруднюючих речовин від котельні контролюються санітарною лабораторією підприємства та організацією, яка складає режимні карти котлів. За весь період роботи котельні наднормативні викиди відсутні.

Підприємство відмовилось від використання озоноруйнуючих фреонів.

Для мінімізації негативного впливу на атмосферне повітря викидів від устаткування, цехи підприємства оснащені пилогазоочисними установками (ГОУ) загальною кількістю 45 одиниць. Ефективність ГОУ 92%-94%.

Викиди в атмосферне повітря контролюються санітарною лабораторією згідно графіка, встановленого Дозволом на викид в атмосферне повітря від стаціонарних джерел. Наднормативні викиди відсутні.

- *недопущення наднормативного скиду забруднюючих речовин зі стічними водами.*

Виконання цієї задачі досягається за рахунок суворого дотримання витратних норм сировини, миючих та дезінфікуючих засобів; постійного прибирання приміщень та підтримання території підприємства в належному санітарному стані; постійного контролю з боку керівництва та відповідних служб за виконанням вище перелічених заходів. Перевищення нормативних показників скидів зі стічними водами відсутні.

- *Раціональне використання водних ресурсів:* Фітохімічна дільниця ФХЦ³ має систему оборотного водопостачання (градирня потужністю 300м³/год), що дозволяє економити водні ресурси.
- *Для економії електроенергії* на підприємстві здійснюється поетапна заміна люмінесцентних ламп на світлодіодні, що дозволить скоротити витрати електроенергії вдвічі (в 2018р. замінено лампи в лабораторному корпусі, у будівлі клубу-столової та в прибудові до ФХЦ)

5. Соціальні аспекти і кадрова політика.

Чисельність співробітників ТОВ «Фармацевтична компанія Здоров'я» станом на 01.01.2019 становить 1730 осіб, з них жінок — 1119. Всього керівників - 257 осіб, з них жінок — 174.

5.1. Матеріальне заохочення працівників.

Молодим фахівцям, які закінчили вищі навчальні заклади і коледжі, прийнятим на перше місце роботи, виплачується матеріальна допомога в розмірі 3000 гривень.

- В 2018р було прийнято 36 осіб - молодих фахівців (випускників ВНЗ і коледжів)
- Згідно колективного договору на підприємстві існує система матеріального заохочення працівників:
- до ювілейних дат;
- у зв'язку зі стажем роботи на підприємстві 15, 20, 30, 40 років;
- співробітникам, які вийшли на пенсію і вже не працюють на підприємстві, щоквартально виплачується матеріальна допомога;

5.2. Заходи з охорони праці.

На підприємстві виконані наступні Заходи з охорони праці:

Тематичні внутрішні перевірки:

- стану умов праці на робочих місцях;
- стану і використання санітарно-побутових приміщень;
- забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту;

- цільові аудити безпечного виконання робіт з використанням хімічних речовин;
- перевірки, виходячи з найпоширеніших причин травматизму: рухомі частини обладнання, роботи на висоті, газонебезпечні роботи та інші.

Впроваджено у виробництво більш досконалі технології, нова техніка, автоматизовані та механізовані виробничі процеси з метою створення здорових і безпечних умов праці. В даний час всі працівники забезпечені сертифікованим спецодягом та засобами індивідуального захисту.

Навчання і перевірка знань керівників і фахівців з охорони праці проводиться відповідно до план-графіку, розробленого службою охорони праці.

Відділ охорони праці постійно здійснює контроль за своєчасним навчанням і перевіркою знань окремих категорій працівників з охорони праці та пожежної безпеки, правил улаштування та експлуатації ліфтів, норм і правил при експлуатації електроустановок та інше, за своєчасним проведенням інструктажів з охорони праці, організацією стажувань новоприйнятих працівників.

5.3. Навчання та освіта:

На підприємстві працюють 1730 особи:

- 910 осіб з вищою освітою, з них 1 доктор наук та 14 кандидатів наук;
- 328 осіб мають неповну вищу освіту (закінчили технікуми і коледжі)
- На підприємстві існує система навчання робітників.
- Один раз у рік складається план по навчанню, який згодом виконується протягом року.
- За планом у 2018 році пройшли навчання:
- підвищили кваліфікацію фахівці, керівники - 71 особа
- підвищили кваліфікацію робітники (підвищення розряду) - 28 осіб
- привласнені суміжні професії - 39 осіб
- пройшли навчання з охорони праці фахівців - 109 осіб
- первинне навчання робітників з охорони праці - 130 осіб
- перевірка знань робітників з охорони праці - 196 осіб
- навчено первинним професіям - 93 особи

Семінари для фахівців, керівників проводять такі організації за договорами:

- Кафедра ІПКФФ, м. Харків
- ДП «Фесто», м. Київ
- ДП «Український фармацевтичний інститут якості», м. Київ
- ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», м. Київ
- ТОВ «Віалек», м. Київ
- Державний експертний центр МОЗ України, м. Київ
- ТОВ «Меркурій консалтинг», м. Харків
- ФО-П Лагутіна, м. Харків

Навчання з питань охорони праці для фахівців, керівників та робітників

проводять такі організації за договорами:

- КП «Регіональний навчально-методичний центр Охорони праці», м. Харків
  - ДП УКК «Харківжитлобуд», м. Харків
  - ПрАТ Учбово-курсний комбінат, м. Харків
  - ТОВ «Авіценна», м. Харків
  - Учбово-методичний центр цивільного захисту та безпечної життєдіяльності Харківської обл., м. Харків
  - ТОВ Навчально-виробничий центр «Новатор», м. Харків
  - ТОВ «Учбово-навчально-виробничий центр «Охорона праці», м. Харків
  - ТОВ «Автомобіліст», м. Харків
- ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» приймає на практику студентів

таких вузів:

- Національний фармацевтичний університет
- Коледж Національного фармацевтичного університету
- Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна
- Український державний університет залізничного транспорту
- Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
- Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
- Харківський національний університет радіоелектроніки

Загальна кількість студентів, які пройшли практику на підприємстві у 2018 році - 241 особа

5.4 Рівні можливості працевлаштування.

Підприємство виконує квоту по прийому на роботу громадян, які мають додаткові гарантії при працевлаштуванні, в 2018р. таких громадян було прийнято 142 особи.

На підприємстві працюють 82 особи з інвалідністю.

5.5 Права і свободи людини.

ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» у своїй діяльності чітко дотримується Конституції України, зокрема розділу 2 Конституції України «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина».

Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.

Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб.

Використання примусової праці забороняється. Не вважається примусовою працею військова або альтернативна (невійськова) служба, а також робота чи

служба, яка виконується особою за вироком чи іншим рішенням суду або відповідно до законів про воєнний і про надзвичайний стан.

Кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом.

Використання праці жінок і неповнолітніх на небезпечних для їхнього здоров'я роботах забороняється.

Громадянам гарантується захист від незаконного звільнення.

Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом.

Ті, хто працює, мають право на страйк для захисту своїх економічних і соціальних інтересів.

Порядок здійснення права на страйк встановлюється законом з урахуванням необхідності забезпечення національної безпеки, охорони здоров'я, прав і свобод інших людей.

Ніхто не може бути примушений до участі або до неучасті у страйку.

Заборона страйку можлива лише на підставі закону.

Кожен, хто працює, має право на відпочинок.

Це право забезпечується наданням днів щотижневого відпочинку, а також оплачуваної щорічної відпустки, встановленням скороченого робочого дня щодо окремих професій і виробництв, скороченої тривалості роботи у нічний час.

Максимальна тривалість робочого часу, мінімальна тривалість відпочинку та оплачуваної щорічної відпустки, вихідні та святкові дні, а також інші умови здійснення цього права визначаються законом.

Громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними.

Пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом.

6. Ризики

У процесі господарської діяльності ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» підпадає під вплив зовнішніх і внутрішніх факторів. У зв'язку з цим виникають різні ризики, здатні істотно впливати на фінансовий стан і фінансові результати діяльності підприємства. Основними зовнішніми факторами вважаються політичні, економічні та фінансові чинники (місцевого, регіонального, національного і міжнародного масштабу), правові чинники (законодавчі та нормативні акти), ринкові чинники (конкурентне середовище, ринок постачальників / виробників і споживачів, потреби споживачів), іміджеві (популярність марки) тощо.

Внутрішніми - діяльність підприємства (процеси, продуктивність або здатність

забезпечити поставки продукції, інформаційні потоки); чинники, пов'язані з ресурсами підприємства (база знань компаній, виробниче середовище для виконання процесів, інфраструктура підприємства); чинники, пов'язані з персоналом (компетентність, кваліфікація персоналу, його потенціал, цінності підприємства, корпоративна культура всередині організації, взаємовідносини з профспілками); чинники, пов'язані з управлінням підприємства (організаційні ролі та обов'язки, стандарти, керівництва і моделі прийняті всередині підприємства, процеси прийняття рішень).

З метою мінімізації вищенаведених факторів (ризиків) на підприємстві спеціально розроблені і впроваджені Стандартні робочі методики, («Визначення середовища (контексту) підприємства. Управління ризиками та потенційними можливостями, що впливають на досягнення цілей підприємства» СРМ-ОО-00-1923, «Порядок складання Плану управління ризиками» СРМ-УД-32-1901, «Управління ризиками для якості продукції» СРМ-ОО-00-934, «Оцінка ризиків для виробників / постачальників допоміжного сировини і матеріалів» СРМ-ОО-00-1898, «Аналіз ризиків для безпеки продукції згідно з принципами НАССР» СРМ-ОО-00-1922, «Аналіз ризиків у ході виконання валідації» СРМ-ОО-20-778.), а так само Керівництва процесами (РП-ОР-20-001 «Відповідальність керівництва (лідерство)», «Внутрішній аудит (самоінспекція)» РП-СІ-20-002 в07, «Аналіз і вдосконалення» РП-АС-20-003).

Метою розробки наведених методик є становлення порядку, виявлення та управління ризиками при оцінці обсягу проведення робіт, а також встановлення правил за поданням отриманих в ході аналізу результатів і висновків.

Процес управління ризиками (згідно СРМ-ОО-00-1923) складається з наступних основних етапів:

- визначення середовища (контексту) підприємства;
- загальна оцінка ризиків;
- обробка ризиків;
- моніторинг ризиків.

Вихідними даними процесу аналізу ризиків є Реєстр ризиків для діяльності підприємства (Ф06-СРМ-ОО-00-1923) з переліком заходів щодо їх управління, ранжируваних за рівнем ризиків.

Методика управління екологічними ризиками підприємства включає в себе ідентифікацію, оцінювання та класифікацію можливих негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище внутрішніх та зовнішніх факторів контексту підприємства з метою мінімізації негативних і реалізації всіх можливих позитивних наслідків цих впливів.

Також розглянуто ризики, пов'язані з людським фактором, такі як помилка персоналу, недобросовісність організацій - постачальників послуг. З метою зниження можливості виникнення таких ситуацій персонал підприємства проходить навчання з встановленою періодичністю. Персонал підрядних організацій, діяльність яких може вплинути на навколишнє середовище - обов'язково проходять інструктаж перед початком робіт.

Що до ризиків виникнення аварійних ситуацій техногенного або природного характеру, таких як пожежа на об'єкті, аварія на газопостачальному

обладнанні та інші, розроблено та погоджено в установленому законодавством України порядку Плати ліквідації аварійних ситуацій (ПЛАС), де розглянуто можливі сценарії розвитку аварійних ситуацій. На обладнанні передбачено всі необхідні засоби попередження і локалізації аварії, персонал підприємства проходить навчання що до дій під час виникнення надзвичайних ситуацій з установленою чинним законодавством періодичністю.

З урахуванням всіх передбачених заходів реалізація виявлених ризиків є малоімовірною.

В 2018 році було здійснено перевірку дотримання санітарного законодавства Головним Управлінням Держспоживслужби у Харківській області - за результатами перевірки зауваження відсутні.

В жовтні 2018 року сертифікаційний орган Bureau Veritas Certification Holding SAS-UK Branch при наглядовому аудиті підтвердив, що Система Менеджменту ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» відповідає вимогам стандартів на систему менеджменту ISO 14001:2015.

6.1 Фінансовий ризик.

Для забезпечення успішної фінансової діяльності на підприємстві функціонує фінансовий відділ (Положення «Про фінансовий відділ») в обов'язки якого входить виконання розрахункових та платіжних зобов'язань, робота з банками та фінансовими установами, забезпечення оперативного фінансування, складання у встановлені терміни проектів річного та щомісячних бюджетів підприємства.

Бюджетування використовується ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я», як основний інструмент управління фінансовими ризиками підприємства.

Для реалізації даного інструменту розроблений спеціальний модуль програми «Облік».

Метою бюджетування є визначення структури витрат підприємства, а також контролю за раціональним використанням коштів.

Бюджет складається із затверджених проектів, з чітким зазначенням відповідальних підрозділів та графіком фінансування. Річний бюджет складається з щомісячних бюджетів.

Ефективність системи бюджетування в значній мірі обумовлена дією непереборної невизначеності, яка проявляється у виникненні ризикоутворюючих факторів, що зумовлює необхідність розгляду бюджетування як інструменту управління ризиками підприємства.

При цьому управління ризиками має здійснюватися в рамках процесів бюджетування: «формування бюджетів» і «виконання бюджетів». На кожному етапі бюджетування будь-яка цінність підприємства може виявитися під ризиком, разом з тим, кожен етап бюджетування має свій ризиковий профіль, отже, зв'язок між бюджетуванням і управлінням ризиками проявляється, в тому числі, в виявленні ризиків, притаманних кожному етапу бюджетування. Таким чином, впровадження бюджетування в практику підприємства дозволяє істотно скоротити можливі негативні наслідки і ймовірність настання ризикової події.

Сформульований підхід до управління фінансовими ризиками дозволяє:

- виявляти і ідентифікувати ризикоутворюючі фактори як на початковій стадії - планування (формування бюджетів) виробничо-господарської

діяльності підприємства, так і в процесі виконання бюджетів з урахуванням їх інтегративного впливу;

- здійснювати безперервний контроль рівня ризику, що виникає в процесі функціонування підприємства;
- розробляти командно-контрольні процедури узгодження роботи всіх структурних підрозділів підприємства незалежно від їх функціональної і адміністративної приналежності.

6.2. Операційний ризик.

У даний час багато підприємств і в тому числі ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» зіткнулися з таким видом ризику як операційний.

Необхідно відзначити, що в значній мірі, операційний ризик не є новим явищем для підприємства. Під операційними ризиками розуміється навмисні / ненавмисні дії / бездіяльність персоналу, в результаті відмов, помилок або неадекватності внутрішніх процесів, технологій, систем або внаслідок зовнішніх подій, що призводять до прямих або непрямих втрат організації. Операційні ризики включають в себе виробничі (ризики технологічних процесів), кадрові, професійні, екологічні та інші види ризиків.

Для попередження ризиків пов'язаних з діями персоналу на підприємстві, також розроблені Стандартні робочі методики та Керівництва процесами які поширюються на процес управління персоналом, що здійснюється в межах підприємства за допомогою планомірного і систематичного впливу на поведінку членів колективу та відносин між ними (РП-УП-20-010 в07 «Управління персоналом», «Кваліфікаційні вимоги до персоналу» СРМ-УП-00-098).

Без мотивації неможливо очікувати щирої участі людей в управлінні операційними ризиками, тому на підприємстві розроблена та впроваджена система мотивації працівників.

Відділом кадрів, на підставі Стандартних робочих методик, проводиться постійне профільне навчання співробітників, шляхом підбору тренінгів і семінарів, спрямованих на службовців різних структурних підрозділів (відділів) ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я»

(«Первинне навчання, порядок проведення» СРМ-УП-00-338, «Періодичне навчання, порядок проведення» СРМ-УП-00-339, «Спеціальне навчання, порядок проведення» СРМ-УП-00-340, «Екстрене навчання, порядок проведення» СРМ-УП-00-341, «Підвищення кваліфікації, порядок проведення» СРМ-УП-00-747, «Основні документи з навчання, порядок підготовки» СРМ-УП-00-337).

Комплексний підхід до управління ризиком дозволяє керівництву підприємства ефективно використовувати ресурси і розподіляти відповідальність, покращувати результати роботи і забезпечувати її безпеку від дії даного виду ризику. Ключовою метою управління операційним ризиком, як складовою частиною загального процесу управління ризиками, які ставить перед собою ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я», є запобігання даного ризику або максимально можливе зниження загрози потенційних збитків (прямих і / або непрямих), пов'язаних з організацією внутрішніх процесів і зовнішніми чинниками. («Визначення середовища (контексту) підприємства. Управління ризиками та потенційними

можливостями, що впливають на досягнення цілей підприємства» СРМ-ОО-00-1923).

Діяльність ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» - це складний багатоплановий, прогнозований і підготовлений процес, який ґрунтується на виборі найбільш раціональної стратегії, правильному і адекватному ринковому позиціонуванні, і побудові ефективної стратегії і мінімізації та моніторингу ризиків, що виникають в процесі функціонування.

7. Дослідження та інновації

На базі ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» створено підрозділи по фармацевтичній розробки та аналітичного дослідженням.

Мета цих підрозділів - розробка нових видів продукції власними силами, а основна мета фармацевтичної розробки - це розробка якісних препаратів і процесу їх виробництва. Тому, для розвитку нашого підприємства дуже важливо мати структуру R & D, що відповідає сучасним вимогам. В арсеналі відділу висококваліфіковані фахівці (інженери-дослідники, хіміки). Лабораторії відділу оснащені сучасним аналітичним і лабораторним технологічним обладнанням, що дозволяє здійснювати розробку нових фармацевтичних продуктів у вигляді твердих дозованих лікарських форм, м'яких лікарських засобів, стерильних і нестерильних рідких лікарських засобів, фітохімічних субстанцій, а також інших лікарських форм. Власними силами розробляються генеричні (біоеквівалентність) і оригінальні препарати.

На базі наших експериментальних лабораторій проводяться такі дослідження:

- фармако-технологічні,
- фізико-хімічні,
- порівняльні дослідження *in vitro* для підтвердження еквівалентності лікарських засобів в твердій дозованій формі;
- розробка та валідація аналітичних методик, методик очищення обладнання та ін .;
- вивчення стабільності при фармацевтичній розробці і протягом усього життєвого циклу продукту, з метою досягнення гарантії бажаної якості з урахуванням безпеки для споживача;
- а також трансфер технологій і аналітичних методик в повномасштабне виробництво.

За підсумками 2017-2018 року ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» зареєстровані в Україні і виведені на фармацевтичний ринок - 28 препаратів у 2017 році і 24 препаратів в 2018 році. У 2019 до реєстрації і виходу на ринок України планується 29 генеричних препаратів.

По ряду препаратів для їх відповідності європейським вимогам щодо якості та ефективності, проведені клінічні дослідження або дослідження біоеквівалентності.

7.1. Витрати на внутрішні науково-дослідні розробки.

Протягом 2018 р. на внутрішні науково-дослідні витрати було залучено 13841,8 тис. грн., у т. ч.

на поточні витрати (матеріальні цінності та ін.) 4 222, 6 тис грн. ;

на оплату праці 8 821,9 тис грн.;
 капітальні витрати на обладнання 276,4 тис грн.;
 зовнішні науково-дослідні розробки 521,8 тис. грн.

7.2.Перспективи розвитку.

ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» у своїх планах щодо розвитку і розширення продуктового портфеля орієнтується на потреби фармацевтичного ринку України, що в свою чергу формує потребу для населення в інноваційних рішеннях які поліпшать якість і ефективність застосовуваних препаратів. Напрямок розвитку ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» на найближчі 5 років включає вихід на ринок України з новими лікарськими формами і препаратами таких напрямків як:

- таблетки шипучі;
- порошки д / зовнішнього застосування;
- рідкі препарати в стіках;
- гормональні спреї та інші проекти

За деякими проектами на сьогоднішній день вже закуплено обладнання та підготовлені виробничі потужності для промислового випуску препаратів.

Географія присутності підприємства сьогодні виходить далеко за межі України: лікарські засоби експортуються в 21 країну світу, компанія продовжує інтенсивно освоювати нові ринки. У 2018 р було укладено договори і відвантажена продукція до В'єтнаму, Ірак, Ємен. У планах продажів на 2019 рік експорт продукції до таких країн як - Монголія, Гана, Буркіна-Фасо, продовження розвитку експортних поставок до В'єтнаму, Ірак, Ємен. Крім того, триває робота по зміцненню співпраці з потенційними дистриб'юторами з Польщі, Німеччини, Кореї, Пакистану, Болгарії.

Компанія регулярно бере участь в найбільших міжнародних галузевих виставках, на яких представляє українську продукцію в одному ряду з світовими лідерами фармгалузі, таким чином підтримуючи престиж нашої країни і демонструючи значний науково-технічний потенціал України. У 2019 планується участь в міжнародних виставках в Абу-Дабі (ОАЕ), Ханой (В'єтнам).

Український ринок фармацевтичної продукції є перспективним: темпи його зростання перевищують аналогічний показник по товарообігу по країні в цілому - 21,1% проти 8%. При цьому має місце тенденція зростання споживання лікарських засобів (на рівні 5-7% в кількісному обчисленні щоквартально) та перерозподіл переваг у бік дорожчої продукції. Крім того, після значного падіння обсягів споживання в 2015 року, знову намітилася тенденція до зростання споживання лікарських засобів. Головною проблемою ринку є висока частка фальсифікату. Оцінити його реальні обсяги вельми проблематично через закритості інформації з боку Державної служби з лікарських засобам і контролю за наркотиками, однак регулятором періодично забороняється торгівля різними лікарськими засобами.

Можливості та бар'єри розвитку ринку фармацевтичної продукції в Україні

Можливості	Бар'єри
• Деяке зростання заробітної плати і	• Низька купівельна спроможність

<p>доходів населення, що стимулюють споживання лікарських засобів</p> <ul style="list-style-type: none"> • Намітилася тенденція до споживання більш дорогих препаратів • Зростання ринку як в натуральному, так і в грошовому вираженні (переважно, в зв'язку з ростом цін) вираженні • Завершення термінів патентного захисту значної кількості лікарських засобів як можливість для розробки препаратів-генериків. Однак, конкуренція серед генеричних засобів в цілому ряді терапевтичних груп вже досить висока • Спрощена процедура реєстрації та виходу на ринок для дієтичних добавок • Встановлення взаємовигідних партнерських відносин з іноземними виробниками в напрямку спільних розробок лікарських засобів, що дозволить українським підприємствам отримати інвестиції, а іноземним - вийти на ринок України 	<p>населення</p> <ul style="list-style-type: none"> • Висока частка імпортової сировини, істотно збільшує собівартість продукції • Обмеження максимально можливої націнки на лікарські засоби з боку держави. • Складнощі і високий рівень бюрократизації процесу реєстрації та виведення препарату на ринок. • Високі бар'єри для входу нових гравців - як в частині регуляторної політики, так і в частині інвестицій у виробництво і просування нових продуктів.
--	---

7.3. Державне регулювання ринку

Діяльність учасників українського фармацевтичного ринку регулюється більш ніж 40 нормативно-правовими актами та супроводжується великою кількістю дозвільних процедур. Потенціальному інвестору варто заздалегідь вивчити законодавчу базу функціонування галузі з метою зниження бар'єрів для виведення нового продукту на ринок.

Основні нормативні акти, що регулюють ринок фармацевтичної продукції в Україні

Нормативно правовий акт	Характеристика
Закон України «Про лікарські засоби» № 123/96 від 04.04.1996	Регулює правовідносини, пов'язані зі створенням, реєстрацією, виробництвом, контролем якості та реалізацією лікарських засобів, визначає права і обов'язки підприємств, установ, організацій і громадян, а також повноваження у цій сфері органів державної виконавчої влади та посадових осіб
Постанова КМУ «Деякі питання державного регулювання цін на лікарські	Визначає Національний перелік основних лікарських засобів і виробів медичного

засоби і вироби медичного призначення» № 333 від 25.03.2009	призначення, які підлягають обов'язковій державній закупівлі з боку медичних установ, а також регулює ціни на продукцію з даного списку
Постанова КМУ «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби і медичні вироби» № 955 від 17.10.2008	Встановлює гранично можливі постачальницько-збутові націнки і торгові надбавки на лікарські засоби і вироби медичного призначення, з Національного переліку, а також цінові обмеження щодо державних закупівель лікарських засобів
Постанова КМУ «Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації) лікарських засобів і розмірів збору за їх державну реєстрацію (перереєстрацію)» № 376 від 26.05.2005	Регламентує процедуру реєстрації / перереєстрації лікарських засобів в Україні
Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку проведення експертизи реєстраційних матеріалів на лікарські засоби, що направляються на державну реєстрацію (перереєстрацію), а також експертизи матеріалів про внесення змін до реєстраційних матеріалів протягом дії реєстраційного посвідчення» № 426 від 26.08.2005	Регламентує процедуру підготовки і проведення експертизи лікарських засобів в Україні

Згідно з чинним законодавством, регуляторами на ринку виступають: Міністерство охорони здоров'я України, Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, Державної підприємство «Державний експертний центр Міністерства охорони здоров'я України».

Регулятори на українському ринку фармацевтичної продукції

Параметр	Міністерство охорони здоров'я України	Міністерство Державна служба охорони здоров'я України з лікарських засобів і контролю за наркотиками	ДП «Державний експертний центр МОЗ України»
Характеристика	Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в сфері виробництва, контролю якості та	Центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику в сферах контролю якості та безпеки лікарських засобів	Спеціалізована експертна установа, уповноважена МОЗ України

	реалізації лікарських засобів		
Функціонал	Нормативно-правове регулювання фармацевтичного ринку України	<ul style="list-style-type: none"> • Сертифікація • Ліцензування та перевірка дотримання вимог ліцензійних умов • Контроль якості лікарських засобів; • Інше 	Послуги з експертизи: <ul style="list-style-type: none"> • реєстраційного досьє • матеріалів для внесення лікарських засобів в Державний формуляр • інше
Підконтрольні гравці ринку	<ul style="list-style-type: none"> • Вітчизняні виробники • Імпортери і їх представники • Дистриб'ютори • Рітейл 	<ul style="list-style-type: none"> • Вітчизняні виробники • Імпортери і їх представники • Дистриб'ютори • Рітейл 	<ul style="list-style-type: none"> • Вітчизняні виробники • Імпортери і їх представники

Контроль ціноутворення на ринку здійснює Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів і захисту споживачів.

Гранична націнка на деякі групи лікарських засобів

Група ліків	Оптово-відпускна ціна (Для дистриб'юторів)	Закупівельна ціна (Для аптек)	Роздрібна ціна (Для споживача)
Ліки з Національного переліку основних лікарських засобів і виробів медичного призначення	Не регулюється	+10%	+25%
Ліки з національного Переліку основних лікарських ЗАСОБІВ виробів медичного призначення	Не регулюється	+10%	+10%
Засоби для лікування серцево-судинних	Не регулюється	+10%	+15%

захворювань, цукрового діабету 2 ступеня і бронхіальної астми, які закуповуються або вартість яких не компенсується			
--	--	--	--

Джерело: Постанова КМУ «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби і медичні вироби» № 955 від 17.10.2008

8. Фінансові інвестиції.

На поточний момент ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» не має фінансових інвестицій.

Протоколом б/н загальних зборів від 20 листопада 2017 року було вирішено здійснити продаж (відступлення) частки ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» в статутному капіталі ТОВ «Фармекс Груп», яка складає 19% за ціною 99 750 000,00 (дев'яносто дев'ять мільйонів сімсот п'ятдесят тисяч грн. 00.) на користь ТОВ «Фармекс Груп».

9. Корпоративне управління.

Органами управління ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» є:

- загальні збори учасників-вищий орган управління;
- Директор-виконавчий орган;
- наглядова рада-контролюючий орган.

Загальні збори учасників - є вищим органом управління, який має право приймати рішення з будь-яких питань діяльності підприємства. ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» має одного учасника -ТОВ «Фармацевтична група «Здоров'я», розмір вкладу якого є 100% статутного капіталу. Всі рішення приймаються одноосібно.

Контроль за діяльністю підприємства здійснює Наглядова рада, яка складається з 3 осіб (членів), які призначаються рішенням Загальних зборів учасників. Наглядова рада здійснює контроль за реалізацією основних напрямів діяльності підприємства та виконання рішення Загальних зборів учасників, визначає умови оплати праці посадових осіб, загального кошторису заробітної плати працівників підприємства, попередньо розглядає заяву про вихід учасника з Товариства.

Відповідно до Проспекту емісії, рішенням чергових загальних зборів ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» (Протокол №7 від 22 червня 2015 року) було здійснено публічне розміщення облігацій ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я». Виплати відсоткового доходу у 2018 році здійснювалися за 10, 11, 12, 13 відсоткові періоди. Виплати за 10, 11, 12 відсоткові періоди здійснювалися за відсотковою ставкою 30% річних, та склали 64 999 648,00 грн. Виплати відсоткового доходу за 13 відсотковий період здійснювались за відсотковою ставкою 19,5% (згідно, рішення єдиного учасника позачергових загальних зборів ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» від 16.07.2018, за яким відсоткова

ставка за облігаціями А, В, С, D, Е на 13 - 24 відсоткові періоди була встановлена 19,5 % річних, рішення опубліковане в №146 (2899) від 02.08.2018р. Відомостях Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку), та склали 14 067 956,00 грн.:

Серія	Відсотковий дохід 30% річних грн	Відсотковий дохід 19,5% річних грн	Всього за 2018 рік грн
А	4 487 800,00	983 000,00	5 470 800,00
В	6 731 700,00	1 474 500,00	8 206 200,00
С	11 260 500,00	2 431 000,00	13 691 500,00
Д	22 521 000,00	4 862 000,00	27 383 000,00
Е	19 998 648,00	4 317 456,00	24 316 104,00
Всього	64 999 648,00	14 067 956,00	79 067 604,00

Згідно Проспектом емісії на 2019 рік заплановані Виплати відсоткового доходу за відсоткові періоди 14, 15, 16,17 будуть здійснюватись за відсотковою ставкою 19,5% та складуть 56 316 000,00 грн:

Серія	Відсотковий дохід 19,5% річних грн
А	3 900 000,00
В	5 850 000,00
С	9 750 000,00
Д	19 500 000,00
Е	17 316 000,00
Всього	56 316 000,00

Політикою підприємства щодо перспектив розвитку і вдосконалення корпоративного управління є його надійність і прозорість. Підприємством регулярно проводиться зовнішній аудит для незалежної перевірки бухгалтерських документів, платіжно-розрахункової документації, податкових декларацій, а також аналізу фінансово-господарської діяльності, оцінки активів / пасивів підприємства.

Підприємство керується кваліфікаційними вимогами до керівників, професіоналів, фахівців та технічних службовців. Дані вимоги викладені у Випуску 1 «Професії працівників, які є загальними для всіх видів економічної діяльності» (Розділ 1 «Професії керівників, професіоналів, фахівців та технічних службовців») Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29 грудня 2004 р №336.

Особи, які не мають достатнього рівня спеціальної підготовки або стажу роботи, встановленого кваліфікаційними вимогами, зазначеними в довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників (СКХПР) і / або посадових інструкціях, але мають достатній і практичний досвід, якісно і в повному обсязі виконують доручені роботи у виняткових випадках можуть бути зараховані (призначені) на відповідні роботи (посади).